

Darányi borókás
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
Natura 2000 fenntartási terv

HUDD20051

Pécs
2021

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

7625 Pécs, Tettye tér 9.

Közreműködő szakértők

Horvai Valér

Kovács Orsolya

Csór Sándor

Dévényi Borbála

Tartalomjegyzék

1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.4.1. Közösségi jelentőségű jelölő élőhelyek	5
1.4.2. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek.....	6
1.4.4. Közösségi jelentőségű jelölő fajok.....	6
1.4.5. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok.....	6
1.5. Érintett települések.....	7
1.6. Egyéb védeltségi kategóriák.....	7
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	10
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv	10
1.7.2. Településrendezési eszközök	10
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek.....	11
1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek.....	11
1.7.5. Halgazdálkodási tervek	12
1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv	12
2. Veszélyeztető tényezők	13
3. Kezelési feladatok meghatározása	22
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	22
3.1.1. Fő célkitűzések.....	22
3.1.2. További célok.....	22
3.2. Kezelési javaslatok.....	23
3.2.1. Élőhelyek kezelése	23
1. Kezelési egység: Tavak.....	30
2. Kezelési egység: Vízhez kötődő élőhelyek.....	33
3. Kezelési egység: Jó állapotú homoki gyepek, borókás legelők	36
4. Kezelési egység: Degradált, jellegtelen gyepek.....	40
5. Kezelési egység: Természetes erdők.....	42
6. Kezelési egység: Természetközeli őshonos erdők	47
7. Kezelési egység: Ültetvényszerű és/vagy féltermészetes erdők	52
8. Kezelési egység: Idegenhonos fafajú erdők	57
9. Kezelési egység: Mesterséges felszínek.....	61

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	63
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	63
3.2.4. Kutatás, monitorozás	64
3.2.5. Mellékletek.....	65
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	74
3.3.1. Agrártámogatások	74
3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer	74
3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer	76
3.3.2. Pályázatok	77
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	78
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	78
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	79
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	80
4. Natura 2000 fenntartási tervet jóváhagyó nyilatkozat.....	84

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Darányi borókás kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	---

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUDD20051
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	3479,46 ha
--------------------------------	------------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának (*Standard Data Form*) 2020. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Közösségi jelentőségű jelölő élőhelyek

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése
2340*	Pannon kilúgozódott dűnék
91E0*	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdő (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
3160	Természetes disztróf tavak és tavacskák
5130	Borókaformációk (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmenion minoris</i>)
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyag-bemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)

*kiemelt jelentőségű élőhelytípusok

1.4.2. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése
6260*	Pannon homoki gyepek
3150	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel
7230	Mészkedvel üde láp- és sásrétek
91M0	Pannon cseres-tölgyesek

*kiemelt jelentőségű élőhelytípus

1.4.4. Községi jelentőségű jelölő fajok

Fajnév	NATURA	Védett
sűrű csetkák (Eleocharis carniolica)	II.	V
szarvasbogár (Lucanus cervus)	II.	V

Védettségi státusz: Natura (Élőhelyvédelmi Irányelv II., IV. vagy V. melléklet); védett (V: védett, FV: fokozottan védett)

1.4.5. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok

Fajnév	NATURA	Védett
vöröshasú unka (Bombina bombina)	II. és IV.	V
skarlábogár (Cucujus cinnaberinus)	II. és IV.	V
mocsári teknős (Emys orbicularis)	II. és IV.	V
vidra (Lutra lutra)	II. és IV.	FV

Védettségi státusz: Natura (Élőhelyvédelmi Irányelv II., IV. vagy V. melléklet); védett (V: védett, FV: fokozottan védett)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület		Település területe (ha)	A település területének érintettsége (%)
		(ha)	(%)		
Barcs	Somogy	1178,37	33,87	12258	9,61
Darány	Somogy	1370,87	39,40	2003	68,44
Drávatamási	Somogy	258,90	7,44	843	30,71
Isvándi	Somogy	636,14	18,28	3023	21,04
Kastélyosdombó	Somogy	35,36	1,02	1305	2,71
Összesen:		3479,64	100,00	19432	

1.6. Egyéb védeltségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Kapcsolódó jogszabály száma
Nemzeti Park	-	Duna-Dráva Nemzeti Park	3462,06 (ebből 1325,1 ha fokozottan védett)	99,5 (38,08% fokozottan védett)	7/1996. (IV. 17.) KTM rendelet.
MAB Bioszféra rezervátum	BR	Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátum	3479,46	100,0	-
Európai közösségi jelentőségű különleges madárvédelmi terület	HUDD 10002	Nyugat-Dráva közösségi jelentőségű madárvédelmi terület	3444,67	99,0	275/2004 (X. 8.) Korm rendelet.

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Kapcsolódó jogszába száma
Ökológiai hálózat magterület övezete	MT	-	3479,46	100,0	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről
<i>ex lege</i> lép	-	DD287 0174 hrsz. (Darány)	1,95	100,0	A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény Vidékfejle-sztési Értesítő 2012. évi I. száma.
<i>ex lege</i> lép	-	DD276 (Barcs)	3,27	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD275 (Barcs)	8,76	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD274 (Barcs)	6,80	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD272 (Barcs)	0,57	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	Púpos-kút DD130 0141/3 hrsz. (Darány)	7,62	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD129 0123 hrsz. (Darány)	2,26	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD128 049 hrsz. (Barcs)	4,49	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD127 0141/3 hrsz. (Darány)	3,08	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD127 0123 hrsz. (Darány)	2,00	100,0	

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Kapcsolódó jogszába száma
<i>ex lege</i> lép	-	DD126 0113 hrsz. (Barcs)	11,00	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD125 0115 hrsz. (Barcs)	2,42	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD124 0142 hrsz. (Barcs)	1,95	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD124 0138 hrsz. (Barcs)	3,08	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	Darány-Nagy- Berek DD123 0163 hrsz. (Darány)	1,87	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD123 0162/1 hrsz. (Darány)	0,48	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD121 0162/1 hrsz. (Darány)	0,86	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	Darány-Nagy- Berek DD120 0174 hrsz. (Darány)	0,61	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	Darány-Nagy- Berek DD120 0162/1 hrsz. (Darány)	17,50	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	DD119 0162/1 hrsz. (Darány)	1,36	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	Kaburgya DD118 0162/1 hrsz. (Darány)	3,42	100,0	
<i>ex lege</i> lép	-	Nádas-folyás DD115 0179/4 hrsz.	2,59	100,0	

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Kapcsolódó jogszabály száma
		(Darány)			
<i>ex lege</i> láp	-	DD114 0162/1 hrsz. (Darány)	0,11	100,0	
<i>ex lege</i> láp	-	DD113 0162/1 hrsz. (Darány)	0,77	100,0	
<i>ex lege</i> láp	-	DD112 0162/1 hrsz. (Darány)	2,49	100,0	
<i>ex lege</i> láp	NP	Hosszúfüzi-tó DD106 0102 hrsz. (Istvándi)	3,01	100,0	

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Nem vonatkozik a területre kihirdetett kezelési terv.

1.7.2. Településrendezési eszközök

2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről c. jogszabály az Országos Területrendezési Tervről.

Somogy megye területrendezési terve: 15/2004. (XII.27.) önkormányzati rendelet. Módosítása: 6/2020. (III.16.) önkormányzati rendelete.

Barcs

Helyi építési szabályzat és szabályozási terv: 15/2002 (IX. 27.) számú rendelet. Módosítva: 4/2006 (II. 24.) sz. és 10/2007 (VI. 29.) kt rendelettel.

Településszerkezeti terv: 182/2002. (IX. 19.) határozat. Módosítva: 113/2007 (VI. 21.) sz. kt. határozattal.

Településfejlesztési koncepció: 182/2002. (IX. 19) számú Kt. határozat.

Darány

Helyi építési szabályzat és szabályozási terv: 4/2000 (V. 30.) számú rendelet. Módosítva: 11/2004 (XI. 16.) sz. és 4/2005 (VI. 17.) számú rendeletével.

Településfejlesztési koncepció: 27/1999. (V. 13.) számú határozat.

Drávatamási

Helyi építési szabályzat és szabályozási terv: 4/2000 (VI. 5.) számú rendelet. Módosítva: 4/2006 (II. 24.) sz. és 10/2007 (VI. 29.) kt rendelettel.

Településszerkezeti terv: 9/2000 (III. 30.) számú határozat.

Településfejlesztési koncepció: 9/2000 (III. 30.) számú határozat.

Istvándi

Helyi építési szabályzat és szabályozási terv: 6/2000 (VI. 5.) számú rendelet. Módosítva: 4/2006 (II. 24.) sz. és 10/2007 (VI. 29.) kt rendelettel.

Településszerkezeti terv: 32/1999. (V. 21.) számú határozat.

Településfejlesztési koncepció: 32/1999. (V. 21.) számú határozat.

Kastélyosdombó

Helyi építési szabályzat és szabályozási terv: 3/2000 (VI. 30.) számú rendelet. Módosítva: 5/2019 (XII. 13) számú önkormányzati rendeletével.

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

Barcsi Erdőtervezési Körzet

A Barcsi erdőtervezési körzet körzeti erdőtervére vonatkozó határozatot a Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatala 2018. július 11-én adta ki SO-04G/ERD/78-5/2018 ügyiratszámmon.

1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

A terület a Dél-dunántúli Vadgazdálkodási Táj Belső-somogyi vadgazdálkodási tájegységéhez (405) tartozik. Vadgazdálkodási Terve: 10/2018. (VII. 3.) AM rendelet.

VGE kód	VGE neve	VGE területe (ha)	Vadgazdálkodási üzemterv	
			Jóváhagyó határozat száma	Érvényesség
14-355852-405	Nyugati-Gyöngyösmenti Vadásztársaság	5003	SO-04H/FM/00166-5/2019	2017-2037
14-356150-405	SEFAG Zrt. Barcs	3208	SO-04H/FM/00701-4/2019	2017-2037
14-356250-405	Rigóci Baráti	6947	SO-04H/FM/00241-5/2019	2017-2037

	Vadásztársaság			
14-356260-405	Darány és Térsége Vadásztársaság	6309	SO-04H/FM/00231-6/2019	2017-2037

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A területen halgazdálkodás nem folyik. A Darányi borókás kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen a Rigóci halastavak találhatók, melyek ökológiai célú tavak, nem nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek.

Vízterület megnevezése	Vízterület nagysága (ha)	Halgazdálkodásra jogosult	
		Neve	Elérhetősége
Rigóci halastavak 1. sz. tó	13,38 ha	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	7625 Pécs, Tettye tér 9.
Rigóci halastavak 2. sz. tó	3,65 ha	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	7625 Pécs, Tettye tér 9.
Rigóci halastavak 3. sz. tó	2,01 ha	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	7625 Pécs, Tettye tér 9.
Rigóci halastavak 4. sz. tó	2,52 ha	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	7625 Pécs, Tettye tér 9.
Rigóci halastavak 5. sz. tó	3,20 ha	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	7625 Pécs, Tettye tér 9.
Rigóci halastavak 6. sz. tó	1,95 ha	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	7625 Pécs, Tettye tér 9.
Rigóci halastavak 7. sz. tó	1,98 ha	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	7625 Pécs, Tettye tér 9.
Rigóci halastavak 8. sz. tó	2,56 ha	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	7625 Pécs, Tettye tér 9.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

Az 1155/2016. (III. 31.) Kormányhatározattal kihirdetett Magyarország második (felülvizsgált) vízyűjtő-gazdálkodási terve alapján, a természetvédelmi/természetmegőrzési terület a Dráva részvízyűjtőn belül a Rinya-mente (3-2) és a Fekete-víz (3-3) tervezési alegységek területén helyezkedik el. (Kiadta: Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 2016. április).

A felülvizsgálat éve: 2021.

Magyarország második, felülvizsgált, 2015. évi Vízyűjtő-gazdálkodási Tervének elérhetősége:

<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

Magyarország harmadik, 2021. évi Vízyűjtő-gazdálkodási Tervének vitaanyagának elérhetősége:

<http://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-vitaanyag/>

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy, M: közepes, L: kis jelentőségű)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B03	Erdőfelújítás idegenhonos, vagy tájidegen fajokkal vagy azok betelepítése (beleértve az új fajokat és GMO-kat)	H	40	Az összes erdőterület mintegy 40%-án idegenhonos faültetvény található, pl: vörös tölgy (<i>Quercus rubra</i>), erdeifenyő (<i>Pinus sylvestris</i>), feketefenyő (<i>Pinus nigra</i>), fehér akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>). Az akác intenzíven terjedő fafaj, behúzódik a gyepekre és az őshonos fajú erdőrészekbe is. Emellett az akácok igen sivár aljnövényzetűek, s mivel nitrogénnel dúsítják a talajt, aljnövényzetük többnyire gyomosodó. A vörös tölgy ültetvények alatt gyakorlatilag semmilyen őshonos cserje- vagy lágyszárúfaj nem található, csak a tölgyek saját újulata. A fenyvesek alatt kifejezetten nagy mennyiségben tenyészik az alkörmös, és szóródik szét más élőhelyekre is. A terület eredeti biodiverzitására valamennyi idegenhonos ültetvény pusztító hatású. A xilofág rovarfajok különböző fejlődési alakjainak, valamint a területen élő odulakó denevéreknek az idegenhonos fajokból álló erdők, mind búvóhely, mind vadászterület szempontjából nem megfelelők. Érintett jelölő élőhelyek és fajok: 91E0* enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők, 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>), 91M0 Pannon cseres-tölgyesek, skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>), nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>).

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy, M: közepes, L: kis jelentőségű)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B07	Lábonálló és fekvő holt fa eltávolítása, beleértve a törmeléket is	M	22	A honos erdőkben a holtfa eltávolítása a természetes ökológiai folyamatokat károsan befolyásolja, sok értékes faj életterét megszünteti, köztük denevér-, madár-, valamint a holtfában fejlődő jelölő bogárfajokét is. Érintett jelölő élőhelyek és fajok: 91E0* enyves éger és magas köris alkotta ligeterdők, 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>), 91M0 Pannon cseres-tölgyesek, skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>), nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>).
B09	Tarvágás	H	15	Egy terület élővilágának szinte teljes megsemmisítésével járó folyamat. A tarvágások után felszabaduló csupasz felszíneket könnyen előzönlik az inváziós- és gyomfajok. Az élőhely ilyen hirtelen történő teljes átváltozása, a mikroklimatikus viszonyokat évekre megváltoztatja, mely az érzékeny fajok megritkulsását, esetleges teljes eltűnését eredményezheti. Érintett jelölő élőhelyek és fajok: 91E0* enyves éger és magas köris alkotta ligeterdők, 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>), 91M0 Pannon cseres-tölgyesek.
B15	Elöregedett erdők csökkentését célzó erdőkezelés	M	15	Az elöregedő honos erdők gazdasági szempontból veszítenek értékükből, de természetvédelmi szempontból értékes élőhelyek. Kivágásuk sok jelölő faj (főleg odulakók, pl. denevérek, és xilofág rovarfajok) táplálkozó, szaporodó vagy búvóhelyét teszi tönkre. Érintett jelölő élőhelyek és fajok: 91E0* enyves éger és magas köris alkotta ligeterdők,

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy, M: közepes, L: kis jelentőségű)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>), 91M0 Pannon cseres-tölgyesek, skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>), nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>).
B20	Növényvédő szerek erdészeti használata	M	2	A gyomirtók a lágyszárúszint szegényedését, érzékeny fajok eltűnését okozzák, rovarölők veszélyeztetik a xilofág, szaproxilofág rovarfajok különböző fejlődési alakjait. A biocid termékek a fent említett élőlények mellett, a denevér- és madárfajokra is kihatnak indirekt és direkt toxicitással. A mérgező anyagok direkt módon is hatnak, úgy, hogy felhalmozódhatnak a szervezetükben. Amennyiben csökken a táplálékállatok egyedszáma, úgy a denevérek és egyes madárfajok kevesebbet tudnak enni, kondíciójuk leromlik, utódaikat nem tudják megfelelően táplálni, végeredményben az állomány nagysága csökken. Érintett jelölő élőhelyek és fajok: skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>), nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>).
E01	Utak, ösvények, vasútvonalak és a kapcsolódó infrastruktúra (pl. hidak, viaduktok, alagutak)	L	1	A vonalas létesítmények (főút és vasút is keresztezi a területet) izolációs barrierként jelentkeznek, mely több faj migrációját is negatívan érinti, főleg a tavaszi szaporodási ciklusban a vizes élőhelyek felé vonuló kétéltűekét. Érintett jelölő élőhelyek és fajok: vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>).
G08	Hal- és vadállomány kezelése	L	100	A magas vadlétszám nehezíti az erdők természetes felújulását. Az érzékeny gyepterületeken a vadtaposással, túrással károsítja a védett fajokat és élőhelyeket,

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy, M: közepes, L: kis jelentőségű)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				elősegíti az özönnövények terjedését. A vaddisznók előszeretettel túrják ki és fogyasztják a szarvasbogár lárváit. Érintett jelölő élőhelyek: 2340* Pannon kilúgozódott dűnék, 91E0* enyves éger és magas köris alkotta ligeterdők, 5130 Boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepeken, 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>), 91M0 Pannon cseres-tölgyesek, szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>).
H04	Vandalizmus vagy gyújtogatás	M	5	Több alkalommal okozott jelentős természeti károkat szándékos vagy véletlen gyújtogatás. A területen kihelyezett tájékoztató táblák és kültéri bútorok rongálása is előfordul. Érintett jelölő élőhelyek: 2340* Pannon kilúgozódott dűnék, 5130 Boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepeken.
I01	Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok	H	100	Az őshonos fajok kiszorításával, illetve élőhelyük degradálásával valamennyi közösségi jelentőségű faj és élőhely számára potenciális veszélyt jelentenek. Az Unió számára veszélyt jelentő fajok listáján szereplő fajok közül a bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) van jelen a területen. Érintett jelölő élőhelyek és fajok: 2340* Pannon kilúgozódott dűnék, 91E0* enyves éger és magas köris alkotta ligeterdők, 5130 Boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepeken,

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy, M: közepes, L: kis jelentőségű)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>), 91M0 Pannon cseres-tölgyesek, skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>).
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	H	100	A terület egyik (ha nem a) legnagyobb problémája az idegenhonos inváziós és intenzíven terjedő fajok jelentette fertőzés. Fásszárúak közül az akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>) és a kései meggy (<i>Padus serotina</i>) jelent problémát. Az akác ültetetten és spontán állományokban is jelen van. Behúzódik a természetes gyepekre és erdőfoltokba is. Lágyszárúak közül igen jelentős a többnyire fenyvesekben elterjedt amerikai alkörmös (<i>Phytolacca americana</i>) mennyisége, valamint súlyos mértékű a – különösen az égeresekben és a tavak mentén, azok partjait és medrét olykor teljesen beborító – feketéllő farkasfog (<i>Bidens frondosa</i>) fertőzése, mely nem egyszer teljesen kiszorítja az őshonos iszapflórát, és elnyomja az égerlábakon található mikrohabitatok eredeti növényzetét. További fontosabb inváziós fajok: nedves/üde élőhelyeken a zöld juhar (<i>Acer negundo</i>), az óriás aranyvessző (<i>Solidago gigantea</i>), a zsombékokon és környékükön terjedőben van az amerikai keresztlapu (<i>Erechtites hieraciifolia</i>), ill. ritkán a süntök (<i>Echinocystis lobata</i>); száraz, degradáltabb gyepekben pedig a parlagfű (<i>Ambrosia artemisiifolia</i>), kismértékben a betyárkóró (<i>Conyza canadensis</i>) és a seprence (<i>Erigeron annuus</i>) okoz problémát. Érintett jelölő élőhelyek: 2340* Pannon kilúgozódott dűnék,

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy, M: közepes, L: kis jelentőségű)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				91E0* enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők, 3150 Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel, 3160 Természetes disztróf tavak és tavacskák, 5130 Boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekre vagy mészkedvelő gyepeken, 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>), 91M0 Pannon cseres-tölgyesek, skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>).
L01	Természetes abiotikus folyamatok (pl. erózió, feliszapolódás, kiszáradás, elsüllyedés, szikesedés)	M	<1	A darányi Nagyberék és a Rigóci halastavak természetes úton feltöltődnek. Érintett jelölő élőhelyek és fajok: 3150 Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel. vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), sűrű csetkák (<i>Eleocharis carniolica</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>).
L06	Állat- és növényfajok közötti kölcsönhatások (versengés, ragadozás, élősködés, patogenitás)	L	<1	A borzok és rókák rendszeresen prédálják a mocsári teknős tojásokat. Érintett jelölő élőhelyek és fajok: mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)

*kiemelt jelentőségű élőhely

Potenciális és kívülről ható veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy, M: közepes, L: kis jelentőségű)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A06	Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése)	H	1	A gyepművelés esetleges felhagyásával a jelölő élőhelyek cserjésedése, erdősülése és az özönnövények gyorsabb térhódítása révén az élőhelyek fokozatos csökkenése, degradációja valószínű. Érintett jelölő élőhelyek: 2340* Pannon kilúgozódott dűnék, 5130 Boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekre vagy mészkedvelő gyepeken.
C03	Kőolaj- és földgázkitermelés, beleértve az infrastruktúrát	M	-	A közelmúltban Istvándi határában fölfedezett kőolajlelőhelyek és megindított kitermelő kutak potenciálisan veszélyforrást jelentenek a területre. Bár a tervezési terület határán kívül található, arra mégis hatással lehetnek. Az Istvándi és Szulok közötti út mentén már több kút található, és egy főgyűjtő is épül, ahol adalékanyagokkal történik a nyers kőolaj kezelése, ami számos szeparátoron és tartályon folyik keresztül. Egy 40 kilométeres földgázvezeték is terveznek innen építeni Drávapalkonya felé, amíg ez nem épül meg, a kőolajjal együtt felhozott földgázt nem tudják hasznosítani, ezért egyszerűen elégetik, azaz „elfáklyázzák”. Emiatt a szén-monoxid és a PM10 szennyezés mértéke is kimutathatóan emelkedni fog (bár szakértői becslés szerint a légszennyezés minden esetben az egészségügyi határérték alatt marad.) Egy esetleges havária esemény komoly terhelést jelenthet a környezetre. Érintett jelölő élőhelyek és fajok: 2340* Pannon kilúgozódott dűnék, 91E0* enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők, 3150 Természetes eutróf tavak Magnopotamion vagy Hydrocharition

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy, M: közepes, L: kis jelentőségű)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				növényzettel, 3160 Természetes disztróf tavak és tavacskák, 5130 Boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekre vagy mészkedvelő gyepeken, 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (Erythronion-Carpinion), 91M0 Pannon cseres-tölgyesek, vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>), sűrű csetkák (<i>Eleocharis carniolica</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>).
N02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében	M	100	Potenciálisan várható hatás a hosszan elnyúló aszályos időszakok gyakoribbá válása, a tartósan alacsony vízszint, és a talajvízszint további csökkenése, mely a terület vízfolyásait, vizes élőhelyeit alapjaiban változtathatja meg. Érintett jelölő élőhelyek és fajok: 91E0* enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők, 3150 Természetes eutróf tavak Magnopotamion vagy Hydrocharition növényzettel, 3160 Természetes disztróf tavak és tavacskák, 5130 Boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekre vagy mészkedvelő gyepeken, 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (Erythronion-Carpinion), 91M0 Pannon cseres-tölgyesek, vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>), sűrű csetkák (<i>Eleocharis carniolica</i>),

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy, M: közepes, L: kis jelentőségű)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>).

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A Darányi borókás kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület általános természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, a degradálódott területek helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (*Natura 2000 adatlap*, *SDF*) találhatók.

3.1.1. Fő célkitűzések

- Gyepterületek fenntartása, illetve területük növelése a gyenge termőhelyen álló tájidegen fafajú ültetvények gyepké történő visszaalakítása útján.
- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban a természetvédelmi szempontokat szem előtt tartó módszerek általánossá tétele.
- A jelölő erdős élőhelytípusba tartozó idős állományok kímélete, különös tekintettel a láperdők területére. Inváziós, illetve intenzíven terjedő növényállományok (kései meggy, fehér akác, erdeifenyő, alkörmös) terjedésének megelőzése, visszaszorítása.
- A lápok optimális vízellátásának biztosítása.

3.1.2. További célok

- Nem őshonos faállományok átalakítása a termőhelynek megfelelő fafajú őshonos állományokra.
- Túltartott vadállomány csökkentése, a lápok és gyepek területén a vaddisznóállomány kártételének csökkentése, az erdők esetében a természetes újulatra alapozott felújítás elősegítése érdekében.
- A közösségi jelentőségű növényfajok (sűrű csetkák - *Eleocharis caniolica*, tőzegmoha fajok - *Sphagnum* spp.) és a jelölő élőhelytípusok ritka és karaterfajai (királyharaszt - *Osmunda regalis*, fűzlevelű gyöngyvessző - *Spirea salicifolia*, fekete kökörcsin - *Pulsatilla pratensis* ssp. *nigricans*) védelme érdekében az élőhelyeik fokozott kímélete.

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési módok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A Natura 2000 területre vonatkozóan természetvédelmi szempontból javasolt kezelések egységesebb átláthatósága érdekében kezelési egységeket (KE) határozzunk meg. Egy kezelési egységbe azok az élőhelytípusok tartoznak, melyek ökológiai igényeik, környezeti adottságaik és a kialakult területhasználati módok alapján természetvédelmi szempontból hasonló kezelést igényelnek. A tervezési területen 9 kezelési egységet különítettünk el a 2019-ben történt élőhelyfelmérés eredményei alapján. A kezelési egységek lehatárolása nem követi az ingatlannyilvántartási határokat, mivel a valós és a tényleges területhasználat ettől jelentősen eltérhet. A kezelési egységek lefedik a teljes tervezési területet, tartalmaznak jelölő és nem jelölő élőhelytípusokat egyaránt. Térbeli lehatárolásuk a fenntartási terv gyakorlati átültetése esetén áttekinthető, iránymutató jellegű információnak tekintendő, aminek pontosítását magán a területen, az adott időszak aktuális állapotának megfelelően javasolt elvégezni.

A fenntartási terv kezelési javaslatai alapvetően két nagy csoportba sorolhatók. Az első **a gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok**, amelyeket általánosan területszinten értelmezünk.

Az intézkedések második csoportját **a gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok** adják, amelyek vagy szintén az egész területre vonatkoznak, vagy kezelési egységhez kötődnek.

A) Gazdálkodáshoz nem köthető, általános javaslatok:

Településrendezési eszközök

A településrendezési eszközök külön előírásokat a tervezési területre nézve nem tartalmaznak. A tervezési területen beépítésre szánt terület, ipari, vagy más természetvédelmi szempontból zavaró hatású, gazdasági létesítmények elhelyezésére szolgáló különleges terület kijelölése nem javasolt.

Építési tevékenység

Épület, építmény minden esetben csak egyedi hatósági engedély alapján létesíthető. Természetvédelmi területen építési tevékenység a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 35. § (1) rendelkezéseinek megfelelően végezhető, amennyiben az a terület jellegét és állapotát nem veszélyezteti, károsítja, vagy ott a tájképi egységet nem bontja meg. Bárminemű új építés csak rendkívül indokolt esetben, a terület kezeléséhez vagy bemutatásához szorosan kapcsolódó célból javasolt. Az építmények tájba illesztését a hatályos szabványok és településrendezési eszközök előírásainak megfelelően javasolt megvalósítani. Épületek, építmények kizárólag olyan helyszínen helyezhetők el, ahol jelölő fajokat és élőhelyeket, egyéb védett természeti értéket nem veszélyeztetnek.

Közlekedés

A tervezési területen történő gépjármű forgalom csak indokolt esetben – kezelési-, karbantartási- és gazdasági munkák, valamint havária esetén – javasolt. Gyalogos, kerékpáros, lovas és gépjárművel történő közlekedésre a már meglévő utak használhatók. Új utak kijelölése, földutak burkolása nem javasolt. Fokozottan védett területekre (kijelölt turistautak kivételével) a belépés csak hatósági engedéllyel történhet.

Infrastruktúra-hálózatok

A területet érintő elektromos vezetékek, kábelek létesítésénél és átépítésénél, az ökológiai hálózat részét is képező területeken az Országos Területrendezési Terv előírásai szerint kell eljárni. Légvezetékek fennmaradása átépítéskor csak abban az esetben engedélyezhető, ha a földkábel létesítése a természetvédelmi kezelő nyilatkozata szerint a természeti értékekben nagyobb kárt okoz. Mobil rádiótelefon szolgáltatás nyújtásához szükséges antennák, antennatartó-szerkezetek és az azokhoz tartozó műtárgyak elhelyezése a területen nem engedélyezhető.

Turizmus

A szabadidős és turisztikai tevékenységgel kapcsolatban alapvető elvárás az élővilág védelme, a természeti környezet legkisebb zavarása, a védett területekre vonatkozó előírások betartása. A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet értelmében száznál több fő részvételével zajló közösségi és tömegsportesemény rendezéséhez, valamint a technikai jellegű sporttevékenység folytatásához a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges. A rendezvények előtt a természetvédelmi kezelővel való előzetes egyeztetés ajánlott. A terület sérülékenysége miatt technikai és motorsportok engedélyezése nem javasolt.

Bányászat

A teljes terület az ökológiai hálózat magterületébe tartozik, ezért az OTTrT. 25.§ (6) rendelkezései az irányadók, mely szerint az ökológiai hálózat magterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető. A területen használaton kívüli, közvetlen közelében működő kőolaj és földgázbányászati kutak találhatók, melyek vezetékei a területen is áthaladnak. Ezek felszíni létesítményeinek és védőzónáinak karbantartása során ügyelni kell a területek gyommentesen tartására és a szennyezőanyagok környezetbe kerülésének megelőzésére.

Ipari tevékenység

A Natura 2000 területen jelentős ipari létesítmény nem található, ipari tevékenység végzése nem javasolt.

B) Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Vadgazdálkodás

A terület magas nagyvadlétszáma miatt erdőgazdasági károk jelentkeznek. A nagyvadállomány csökkentésénél, illetve az elérendő vadlétszám meghatározásánál a természetes vadeltartóképeség felé célszerű közelíteni, az élőhely fennmaradását nem veszélyeztető, az erdőfelújítások sikerességét kerítés nélkül biztosító szint elérése a természetvédelmi szempontból támogatható cél. A védett természeti területeken vadtakarmányozás abban az esetben indokolt, ha a vadlétszám az élőhely fennmaradását nem veszélyeztető legmagasabb vadlétszám alá csökken. Vadetető, szórók, dagonyák és sózók létesítése és fenntartása csak olyan helyen javasolt, ahol az nem veszélyeztetet természeti értékeket. Fontos a vadgazdálkodási létesítmények környezetének gyommentesítése, a takarmányozás során törekedni kell a gyommentes etetőanyag felhasználásra. Új lönyiladékok kialakítása, új vadgazdálkodási építmények létesítése, a meglévők átalakítása vagy áthelyezése előtt a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni szükséges. Nem őshonos vadfajok telepítése, vagy megtelepedésének eltűrése nem kívánatos a területen.

Vízgazdálkodás

A terület vízfolyásainak és állóvizeinek gazdasági célú hasznosítása nem javasolt. Haváriaesemények, illetve jogszabályban előírt fenntartási tevékenységek kivételével vízrendezési beavatkozások csak természetvédelmi céllal javasoltak a területen.

Kezelési egységekre vonatkozó javaslatok

A kezelési egységek elhelyezkedését a 3.2.5. pontnál szereplő térképmelléklet mutatja. (2. térkép: A Darányi borókás (HUDD20051) kezelési egységeinek térképe)

A kezelési egységek listája az érintett élőhely-típusok feltüntetésével:

KE	Elnevezés	Á-NÉR kód / élőhely	Natura 2000 kód	Jellemzők
1	Tavak	Ac – Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete. Ac x B2 – Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete harmatkásás szegéllyel. A24 – Lápi hínár. A24 x I1 – Láptavak lápi hínárjának és iszapnövényzetének mozaikja. A24 x J2 – Lápi hínár és égeres láperdők mozaikja. U9 – Állóvizek. U9N2 – Láptavak.	3160- Természetes disztróf tavak és tavacskák	Nyílt vízfelszínű tavak (Rigóci-halastavak), tündérrózsás hínár (Nagyberek), kisebb láptavak.
2	Vízhez kötődő élőhelyek	I1 –Nedves felszínnek természetes pionír növényzete. B2 - Harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet B4 – Lápi zsombékosok, zsombék-semlyék komplexek. B4 x I1 – Lápi zsombékosok és a közöttük felszínre kerülő iszapfelület természetes pionír növényzete. B4 x J2 – Lápi zsombékosok és égeres láperdők mozaikja. B1a – Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és	-	Tavasszal vízzel borított, nyárra-őszre gyakran kiszáradó szittyós, - kékperjés - sásos lápok (lágyszárúak dominálta lápok), nádasok, gyékényesek.

KE	Elnevezés	Á-NÉR kód / élőhely	Natura 2000 kód	Jellemzők
		tavikákások. B1a x B2 x A24 – Nádas- gyékényes, harmatkásás és rencés-békatutajos lápi hínár mozaikja.		
3	Jó állapotú homoki gyepek, borókás legelők	G1 – ezüstperjés nyílt homokpusztagyepek. G1 x OC – Nyílt homokpusztagyepek és jellegtelen száraz gyepek mozaikja. G1 x H5b – Nyílt és zárt száraz homoki gyepek mozaikja. G1 x S4 – Nyílt gyepek és fenyvesek mozaikja (gyepek a fenyvesek tisztásain). G1 x P2b – Nyílt homoki gyepek és cserjések mozaikja. H5b – homoki sztyeprétek. H5b x P2b – zárt homoki gyepek és cserjés mozaikja. H5b x OC – zárt homoki gyepek és jellegtelen szárazgyeprészek mozaikja. H5b x RA – Homoki sztyeprét és őshonos fajú facsoportok mozaikja. P2bN – Borókásodó szárazgyepek. P45 – Fáslegelők, fáskaszálók, felhagyott legelőerdők.	2340 - Pannon kilúgozódott dűnék 6260 - Pannon homoki gyepek 5130 - Borókaformációk (<i>Juniperus communis</i>)- formációk fenyéreken vagy mészkedvelő gyepekben	Nyílt és zárt homoki gyepek jó természetességű állományai, borókás homoki gyepek.
4	Degradált, jellegtelen	OB – Jellegtelen üde gyepek. OC – Jellegtelen száraz-	–	Jellegtelen száraz és üde gyepek, a homoki gyepek

KE	Elnevezés	Á-NÉR kód / élőhely	Natura 2000 kód	Jellemzők
	gyepek	félszáraz gyepek. H5b – Homoki sztyeprétek.		rossz természetességű állományai, vadföldek, felülvetett gyepek tartoznak ebbe a kezelésbe.
5	Természetes erdők	J2 – Égeres láp- és mocsárerdők. J4 – Fűz-nyár ártéri erdők J5 – Égerligetek K1a - Gyertyános-kocsányos tölgyesek.	91E0 - Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdő (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) 91F0 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén Quercus robur, Ulmus laevis és Ulmus minor, Fraxinus excelsior vagy Fraxinus angustifolia fajokkal (Ulmenion minoris)	Erdészeti művelés alatt nem (vagy kevéssé) álló, jó természetességű erdők, többnyire égeresek, égerlápok.
6	Természetközeli őshonos erdők	K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek. K1a x RC – Gyertyános-kocsányos tölgyesek és jellegtelen keményfás erdőrészek mozaikja. K1a x RB – Gyertyános-kocsányos tölgyesek és jellegtelen égeresek mozaikja. L2b – Cseres-kocsányos tölgyesek. L2b x K1a – Cseres-, valamint gyertyános-kocsányos tölgyesek	91M0 - Pannon cseres-tölgyesek	Jó természetességű, erdészeti művelés alatt álló erdők (kocsányos tölgyesek, esetleg nyíresek). Többségüknél a cserjeszintet őshonos fajok alkotják.

KE	Elnevezés	Á-NÉR kód / élőhely	Natura 2000 kód	Jellemzők
		mozaikja. J6 – Keményfás ártéri erdők.		
7	Ültetvényszerű és/vagy féltermészetes erdők	RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (általában kocsányos tölgyes, gyertyános). RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők (általában nyír és nyár). K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek. P1 – Őshonos fajú fiatalosok.	91M0 - Pannon cseres-tölgyesek	Leggyakrabban ültetett, sorokban álló, intenzíven kezelt gazdasági erdők tartoznak ide, de az őshonos fajokból álló, jellegtelen erdőket, természetvédelmi szempontból értéktelen gazdasági erdőket és a friss ültetvényeket is ide soroljuk.
8	Idegenhonos fafajú erdők	S1 – Ültetett akácosok. S2 – Nemesnyárasok. S3 – Egyéb tájidegen lombos erdők (elsősorban vörös tölgyesek). S4 – Ültetett erdei- és fekete fenyvesek. S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai (elsősorban kései meggy, akác és bálványfa).	–	Akácosok, vörös tölgyesek, erdei fenyvesek, valamint az erdőméretű kései meggy állományok tartoznak ebbe a kezelési egységbe.
9	Mesterséges felszínek	U3 – Falvak, falu jellegű külvárosok. U10 – Tanyák, családi gazdaságok. U11 – Út- és vasúthálózat. U11 x OC – Út- és vasúthálózat és az azt szegélyező degradált gyepek.	–	Tanyák, lakott területek, nyaralók, temetők, utak, vasutak, vasútállomás, valamint a már felhagyott, de még meglevő vasúti töltések tartoznak ide.

*kiemelt jelentőségű élőhely

1. Kezelési egység: Tavak

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása:

A területen mesterséges és természetes tavak is találhatóak. A Rigóczi-patakon létesített 8 tóegységből álló tórendszer tavai közül ide soroltuk a jelentősebb kiterjedésű nyílt vízfelülettel rendelkező részeket. A gazdasági funkció megszűnése után a tavak rendszeres karbantartása abbamaradt, ezért mára a szukcesszió különböző stádiumaiban vannak, így a környéken egyedülálló élőhely-diverzitással bírnak a nyílt vízfelületű tótól a zsombékosokon és nádasokon keresztül a zárt gyékényesekig. Természetes tavak a területen a tündérrózsás, lápi hínaras darányi Nagyberek, valamint a kisebb méretű láptavak.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek:

Ac – Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete.

Ac x B2 – Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete harmatkásás szegéllyel.

A24 – Lápi hínár.

A24 x I1 – Láptavak lápi hínárjának és iszapnövényzetének mozaikja.

A24 x J2 – Lápi hínár és égeres láperdők mozaikja.

U9 – Állóvizek.

U9N2 – Láptavak.

- Érintett Natura 2000 élőhelyek:

3160 Természetes disztróf tavak és tavacskák.

- Érintett közösségi jelentőségű fajok:

vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

mocsári teknős (*Emys orbicularis*)

lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*)

vidra (*Lutra lutra*)

orvosi pióca (*Hirudo medicinalis*)

réti csík (*Misgurnus fossilis*)

mocsári béka (*Rana arvalis*)

- Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Ritka légivadász (*Coenagrion scitulum*), szegélyes vidrapók (*Dolomedes fimbriatus*), mocsári békaliliom (*Hottonia palustris*), lápi gázló (*Hydrocotyle vulgaris*), réti rabló (*Lestes dryas*), pettyes göte (*Lissotriton vulgaris*), közönséges tóalma (*Ludwigia palustris*), vízisikló (*Natrix natrix*), kecskebéka-fajkomplexum (*Pelophylax kl. esculentus*), fehér tündérrózsza (*Nymphaea alba*), rucaöröm (*Salvinia natans*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Ezen kezelési egységhez tartozó élőhelyek megőrzéséhez elengedhetetlen a megfelelő vízellátás, az ökológiai vízigény és a jó vízminőség biztosítása. A természetes életközösségeken kívül fontos a tájképi értékek megóvása is. Természetvédelmi szempontból a terület víztesteit hasznosításmentes területként javasolt fenntartani, gazdálkodási tevékenység folytatása nem javasolt. Fontos a jelölő élőhelytípusok ritka és karaterfajainak (pl. mocsári békaliliom) védelme érdekében az élőhelyeik fokozott kímélete. A darányi Nagyberekben több értékes madárfaj is költ (pl.: a fokozottan védett, közösségi jelentőségű cigányréce), ezért költési időszakban a terület zavarását kerülni kell. Vízrendezési beavatkozás csak természetvédelmi célból vagy havária esetén engedélyezhető, illetve ha jogszabályban előírt fenntartási tevékenység miatt nem elkerülhető. A klímaváltozás hatása legjobban a vizes élőhelyeket érinti. A hosszan elnyúló aszályos időszakok gyakoribbá válhatnak, melynek hatására a vízszint tartósan alacsony maradhat. Ez a hatás a terület vízfolyásait, vizes élőhelyeit és a talaj vízszintjét alapjaiban változtathatja meg, ezért érdemes kidolgozni az esetleges vízpótlás lehetőségeit. A láptavak vízpótlása oxigéndús felszíni vizekből nem szerencsés, az élőhelyek átalakulását okozhatja. A talajvízszint csökkenése azonban olyan probléma, amely lokálisan nem kezelhető.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról.
- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről.
- 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
V01	A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minősítésű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.	
V11	A vízi növényzet nem irtható.	Kivéve élőhelyrehabilitációs célú beavatkozások esetén.
V25	Horgászvízként és halastóként nem hasznosítható.	
V67	A területen mindennemű beavatkozást kerülendő, kezeletlen állapotban való fenntartás indokolt.	Kivéve természetvédelmi kezelés, élőhelyrekonstrukció.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A természetes vagy természetközeli állapotú vizes élőhelyek megőrzése leginkább a zavartalanság biztosításával lehetséges, élőhelyrekonstrukcióra rövidtávon nincs szükség. A Rigóci halastavakon az ökológiai vízigény mindenkor biztosítása érdekében a műtárgyak folyamatos karbantartása szükséges. Klimatikus változás esetén a hosszan elnyúló aszályos időszakok gyakoribbá válhatnak, melynek hatására a vízszint tartósan alacsony maradhat. Ez a hatás a terület vízfolyásait, vizes élőhelyeit és a talaj vízszintjét alapjaiban változtathatja meg, ezért a későbbiekben az esetleges vízpótlás lehetőségeit érdemes megvizsgálni. A mesterséges tavak túlzott feltöltődése esetén hosszabb távon szükség lehet kisebb volumenű élőhelyrehabilitációs célú kotrásra, az élőhelyek túlzott cserjésedése esetén pedig a fás szárú vegetáció visszaszorítására kíméletes kézi módszerekkel, mozaikosan, csak néhány fa, illetve cserje kivágásával.

(g) A kezelési javaslatok indoklása:

A tervezési területen álló természetes és mesterséges vizek élővilága kimagasló természeti értéket képviselnek, számos közösségi jelentőségű, védett és fokozottan védett faj élőhelyei. Kiemelt fontosságúak a jelölő értékek, a vízi életközösségek, és közvetve a teljes terület vízháztartásának megőrzése szempontjából is. A kezelési javaslatok ezen élőhelyek általános védelmét hivatottak biztosítani. A jelenlegi kedvező állapot megőrzése a minél teljesebb háborítatlanság biztosításával elérhető. A klímaváltozás okozta szárazodás és a szukcessziós folyamatok előrehaladása a vizes élőhelyek átalakulásához, kiterjedésük és diverzitásuk csökkenéséhez vezethet, ezért fontos a terület vízháztartás-változásainak nyomon követése, és szükség esetén szakszerű élőhelyrehabilitációs beavatkozásokkal a megfelelő vízviszonyok biztosítása. Különösen a láptavak eseteiben kell ügyelni a megfelelő vízmennyiségen túl a vízminőség megőrzésére is, mivel a mezőgazdasági vagy más eredetű szennyeződések, vagy akár a magasabb oxigénkoncentráció az élőhely teljes átalakulásához vezethet.

2. Kezelési egység: Vízhez kötődő élőhelyek

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása:

Tavasszal vízállásos, nyárra-őszre részben kiszáradó lápfoltok, kisebb láptavak, döntően lágyszárú növényzettel, ahol a növényzettel borított vízfelület mértéke nagyobb, mint a szabad vízfelületé. Ide soroljuk a sással, kékperjével vagy szittyóval borított lápi zsombékosokat, a magassásosokat, harmatkásásokat, valamint a nádasokat és gyékényeseket. Ritkán a rekettyefűzek, égeres vagy nyíres szegélyezett tavak is ide tartoznak, amennyiben a fás vegetáció kisebb arányú, mint a lágyszárú növényzet. Általában jó vagy kiváló természetességű élőhelyek, a terület természetvédelmi szempontból értékes részei több reliktumfajjal. A darányi Nagyberék jórésze ebbe a kezelési egységbe tartozik. Ezeken az élőhelyeken tenyészik a terület két növényritkasága, a Magyarországon egyedül itt előforduló királyharaszt (*Osmunda regalis*) és a fűzlevelű gyöngyvessző (*Spiraea salicifolia*).

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek:

B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások.

B1a x B2 x A24 – Nádas-gyékényes, harmatkásás és rencés-békatutajos lápi hínár mozaikja.

B2 - Harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet

B4 – Lápi zsombékosok, zsombék-semlyék komplexek.

B4 x I1 – Lápi zsombékosok és a közöttük felszínre kerülő iszapfelület természetes pionír növényzete.

B4 x J2 – Lápi zsombékosok és égeres láperdők mozaikja.

I1 – Nedves felszínnek természetes pionír növényzete.

- Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincsenek érintett Natura 2000 élőhelyek.

- Érintett közösségi jelentőségű fajok:

sűrű csetkák (*Eleocharis carniolica*)

vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

mocsári teknős (*Emys orbicularis*)

lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*)

vidra (*Lutra lutra*)

nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

mocsári béka (*Rana arvalis*)

keleti lápibagoly (*Arytrura musculus*)

- Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Királyharaszt (*Osmunda regalis*), fűzlevelű gyöngyvessző (*Spiraea salicifolia*), tőzegpáfrány (*Thelypteris palustris*), sárgaliliom (*Hemerocallis lilio-asphodelus*), mocsári kocsord (*Peucedanum palustre*), ritka légivadász (*Coenagrion scitulum*), szegélyes vidrapók (*Dolomedes fimbriatus*), vízisikló (*Natrix natrix*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Többnyire nem igényelnek kezelést, fő célkitűzés a lápok optimális vízellátásának és zavartalanságának megőrzése, a közösségi jelentőségű növényfajok (sűrű csetkák (*Eleocharis carniolica*) és a jelölő élőhelytípusok ritka és karaterfajai (királyharaszt (*Osmunda regalis*), fűzlevelű gyöngyvessző (*Spiraea salicifolia*), tőzegmoha fajok (*Sphagnum spp.*) védelme érdekében az élőhelyeik fokozott kímélete. Nem javasolt semmiféle olyan tevékenység, amely a vizes élőhelyek lecsapolását, szárazodását idézheti elő. A klímaváltozás hatásaként a hosszan elnyúló aszályos időszakok gyakoribbá válhatnak, a terület szárazodása várható, ezért a későbbiekben az esetleges vízpótlás lehetőségeit érdemes megvizsgálni. A lápos területek vízpótlása oxigéndús felszíni vizekből nem szerencsés, az élőhelyek átalakulását okozhatja. A talajvízszint csökkenése azonban olyan probléma, amely lokálisan nem kezelhető. A vaddisznó túrásával, taposásával komoly károkat okozhat az érzékeny vizes élőhelyekben, ezért állományának csökkentése mindenképpen javasolt.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről.
- 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
V67	A területen mindennemű beavatkozást kerülendő, kezeletlen állapotban való fenntartás indokolt.	Kivéve természetvédelmi kezelés, élőhelyrekonstrukció.
VA03	A területen szóró, vadetető, szóó nem létesíthető.	

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A klímaváltozás és más tényezők okozta szárazodás negatív hatásainak további erősödése esetén a vizes élőhelyek állapotának hosszútávú megőrzése, illetve javítása céljából szükségessé válhat a vízháztartás javítása a területre érkező vízfolyások vízkormányzásával, a lápos területek felszíni vizekből történő vízpótlása azonban nem javasolt.

(g) A kezelési javaslatok indoklása:

A tervezési területen található vízhez kötődő élőhelyek kiemelt fontosságúak a lápi és mocsári életközösségek, valamint az itt élő unikális növényritkaságok (királyharaszt, fűzlevelű gyöngyvessző) megőrzése szempontjából. Megfelelő vízmennyiség és vízminőség rendelkezésre állása esetén ezen élőhelyek fennmaradása, zavartalanságuk megőrzésével biztosítható.

3. Kezelési egység: Jó állapotú homoki gyepek, borókás legelők

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása:

Nyílt és zárt homoki gyepek, sztyeprétfoltok jó (-közepes) természetességű állományai tartoznak ide, valamint a területre jellemző borókás száraz homoki gyepek. Erdei tisztások gyepei, legelők, és távvezeték nyomvonalán kialakított kaszált területek egyaránt megtalálhatók a területen. Szárazabb, magasabban fekvő, kitettebb körülmények között inkább nyíltak; mélyebb fekvés és/vagy üdébb viszonyok között záródhatnak. Fajkészletük több savanyúságjelző fajt is tartalmazhat (pl. ezüstperje (*Corynephorus canescens*), mezei perjeszittyó (*Luzula campestris*) stb.). A legelőkön nyaranta a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság mintegy 200 anyaállatból álló rackajuh nyája legel. A rackaállomány elsődleges feladata, hogy a darányi ősborkásban a száraz homoki gyepeket fenntartsa. A jobb minőségű legelők, melyeket régen még marhával is legeltettek, mára beerdősültek és csak a száraz dombtetők gyepei maradtak meg, ezeket viszont már csak ezek az igénytelenebb fajták tudják fenntartani. Az állatoknak fontos szerepe van a terület megőrzésében. Amellett, hogy leráglják a növényzetet, a legelőn elhullajtott trágyával trágyázzák is a talajt. Az állattartásnak köszönhető a terület gazdag rovarvilága, ami nélkül a madárvilág is szegényebb lenne. Búbos banka (*Upupa epops*), lappantyú (*Caprimulgus europaeus*) és erdei pacsirta (*Lullula arborea*) is táplálkozik a területen. A légvezetékek nyiladékait is első sorban legeltetéssel tartják karban.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek:

G1 – ezüstperjés nyílt homokpusztagyepek.

G1 x OC – Nyílt homokpusztagyepek és jellegtelen száraz gyepek mozaikja.

G1 x H5b – Nyílt és zárt száraz homoki gyepek mozaikja.

G1 x S4 – Nyílt gyepek és fenyvesek mozaikja (gyepek a fenyvesek tisztásain).

G1 x P2b – Nyílt homoki gyepek és cserjések mozaikja.

H5b – homoki sztyeprétek.

H5b x P2b – zárt homoki gyepek és cserjés mozaikja.

H5b x OC – zárt homoki gyepek és jellegtelen szárazgyeprészek mozaikja.

H5b x RA – Homoki sztyeprét és őshonos fajú facsoportok mozaikja.

P2bN – Borókásodó szárazgyepek.

P45 – Fáslegelők, faskaszálók, felhagyott legelőerdők.

- Érintett Natura 2000 élőhelyek:

2340* Pannon kilúgozódott dűnék.

6260* Pannon homoki gyepek.

5130 Borókaformációk (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben.

*kiemelt jelentőségű élőhelytípusok

- Érintett közösségi jelentőségű fajok:

fürge gyík (*Lacerta agilis*)

zöld gyík (*Lacerta viridis*)

barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*)

- Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Sisakos sáska (*Acrida ungarica*), mezei futrinka (*Carabus granulatus*), apáca-púposzövő (*Furcula bicuspis*), imádkozósáska (*Mantis religiosa*), fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*), nyírfa-púposzövő (*Pheosia gnoma*), jakabfű-lepke (*Tyria jacobaeae*), fekete kökörcsin (*Pulsatilla pratensis* ssp. *nigricans*), homoki kocsord (*Peucedanum arenarium*), homoki fátyolvirág (*Gypsophila arenaria*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A jó állapotú gyepeken történő gazdálkodás célja a homoki gyepes élőhelyek életközösségeinek hosszútávú megőrzése, minden beavatkozást ennek figyelembevételével javasolt megtervezni. A gyepgazdálkodás, gyepkezelés során olyan kezelési módok alkalmazása szükséges, amelyek a természetes növényzet, az állatvilág, és a talaj termőrétegének károsítása nélkül alkalmazhatók. A nagyobb kiterjedésű gyepek kezelésére a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően a tavasztól ősziig tartó, az időjárási viszonyokat (és ebből adódóan a gyep állapotát és a gyephozamot) is rugalmasan figyelembe vevő, extenzív, juhokkal való legeltetés megfelelő. A rendszeres kezelés az inváziós fajok (akác, kései meggy) visszaszorítása, illetve további térhódításnak megelőzése miatt is fontos. A kisebb erdei tisztások általában nem igényelnek kezelést (illetve a vadállomány általi legelés elegendő). A kaszálással fenntartott gyepterületek esetében is fontos a kíméletes módszerek alkalmazása, és a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet előírásainak betartása. A gépi munkavégzés felázott talajon kerülendő. A vaddisznóállomány komoly károkat okoz a gyepben túsásával és taposásával, ezért állományának csökkentése javasolt.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről.
- 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.
- 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól.

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás-javaslat
E67	Az idegenhonos és tájidegen fafajú szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújításának elhagyása, azok más művelési ágban (pl. gyepek) történő hasznosítása.
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY09	Fogasolás nem megengedett.
GY10	Tárcsázás nem megengedett.
GY11	Hengerezés nem megengedett.
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett.
GY13	Kiszántás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.
GY15	Tűzpázták létesítése nem megengedett.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszással történő hasznosítás.
GY28	A gyepes cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepesekben az őshonos, méretes fák (30 cm törzsmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsmérő megjelölése nélkül) megőrzése.
GY34	Gyep területen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket vegyszeres kezelést lábon állva szükséges elvégezni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a kezelés fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) végezhető.
GY45	A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY118	Élőhelyrekonstrukció.
GY130	Gépi cserjeirtás csak kemény (száraz vagy fagyott) talajon végezhető. Tartós esőzés után a munkák szüneteltetése, gépekkel mozogni a területen csak annak felszáradása után lehet. A gépi munkavégzés nem károsíthatja a

Kód	Előírás-javaslat
	gyepet.
GY132	A levágott növényi részek lehordása a gyepterületről 1 hónapon belül, a kivágott cserjéket tilos a gyepen deponálni.
VA03	A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Fontos cél a jelölő gyepterületek növelése a gyenge termőhelyen álló tájidegen fafajú ültetvények gyepké történő visszaalakításával. A borókás gyepterületek beerdősült részeinek élőhelyrekonstrukciója a cserjésedett, fásodott területek kitisztításával lehetséges – az idős faegyedek megőrzése mellett – amennyiben a legelőként való további hasznosítás hosszútávon is biztosítható. Az inváziós, illetve intenzíven terjedő fajok (akác, kései meggy) irtása a súlyosabban fertőzött részekben rendszeres kezelést igényel.

(g) A kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységhez tartozó területek a darányi borókás jelentős természeti értéket képviselő élőhelyei, melyeken nagy egyedszámban találhatók közösségi jelentőségű, védett és fokozottan védett fajok. Ezen jó állapotú homoki gyepek országos szinten is ritkák, valamint alapvető fontosságúak a teljes Natura 2000 terület védelmi céljainak megvalósításához.

Aktív kezelés (legeltetés, kaszálás) hiányában nem kerülhető el a közösségi jelentőségű gyes élőhelyek cserjésedése, erdősülése, sok esetben az inváziós fajok térhódítása. A kezelési javaslatok a jó természetességű közösségi jelentőségű gyes élőhelyek (2340 - Pannon kilúgozódott dűnék; 6260 - Pannon homoki gyepek; 5130 Borókaformációk (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben) valamint az azokhoz kapcsolódó közösségi jelentőségű és védett fajok (pl.: fűg gyík (*Lacerta agilis*), barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*), sisakos sáska (*Acrida ungarica*), mezei futrinka (*Carabus granulatus*), apáca-púposzövő (*Furcula bicuspis*), imádkozósáska (*Mantis religiosa*), fekete kökörcsin (*Pulsatilla pratensis* ssp. *nigricans*), homoki kocsord (*Peucedanum arenarium*) stb.) hosszú távú megőrzését, fenntartását szolgálják. A rackajuhokkal való extenzív legeltetés a homoki gyepek fenntartásán túl a jellegzetes tájképi elemek (borókás legelő) és a hagyományos gazdálkodási forma megőrzése, valamint a fajta génmegőrzése szempontjából is fontos.

4. Kezelési egység: Degradált, jellegtelen gyepek

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása:

Ide soroljuk a gyenge természetességű gyepfoltokat, melyek között vadlegelők, vadgazdálkodási létesítmények közelében erősen gyomosodó területek, zavart útszéli mezsgyék, inváziós fajokkal fertőzött tisztások találhatók.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek:
 - OB – Jellegtelen üde gyepek.
 - OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek.
 - H5b – Homoki sztyeprétek.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincsenek érintett Natura 2000 élőhelyek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok:

zöld gyík (*Lacerta viridis*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Sisakos sáska (*Acrida ungarica*), imádkozósáska (*Mantis religiosa*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Természetvédelmi szempontból kevésbé jelentős területek. Kezelésük elsődleges célja az inváziós fajok visszaszorítása, a környező, értékes élőhelyek fertőzésének megelőzése érdekében. Ezt elsősorban rendszeres, gyakori kaszálással vagy legeltetéssel javasolt elvégezni. Az erősen fertőzött foltok esetében előnyös a sokkoló kaszálás (évente legalább háromszori, termésérés előtti kaszálás) alkalmazása. Fontos a vadgazdálkodási létesítmények környezetében a gyomosodás megelőzése, a takarmányozás során pedig a gyommentes etetőanyag felhasználása.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről.
- 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.
- 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól.

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás-javaslat
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása.
GY108	Erősen fertőzött foltok sokkoló kaszálással történő kezelése évente legalább háromszor.
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységben található gyepek állapota, kaszálással, legeltetéssel, az özönnövények visszaszorításával, valamint a tájra jellemző jó fajkészletű gyepekről gyűjtött magokkal való felülvetéssel javítható.

(g) A kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a gyepállomány természetességének javítását célozzák meg. Az inváziós fajok visszaszorítása ezen felül a környező, természetvédelmi szempontból értékesebb területek fertőződésének megelőzése érdekében is fontos.

5. Kezelési egység: Természetes erdők

(a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása:

Jó, vagy ritkán kiváló természetességű erdők. Többnyire az égeresek, égerlápok természetközeli, kevésbé zavart állományai tartoznak ide, ill. kisebb részben az idősebb, jobb természetességű gyertyános-kocsányos tölgyesek. Az égeres láperdők és ligeterdők a terület legjellegzetesebb, jó állapotban megmaradt természetes erdőtársulásai. Lombszintjében a mézgás éger (*Alnus glutinosa*) – illetve ritkán a nyír (*Betula pendula*) – uralkodik. Cserjeszintjét a rekettyefűz (*Salix cinerea*) és helyenként a kutyabenge (*Frangula alnus*) alkotják. Lágyszárúszintjében sások (*Carex elata*, *Carex acutiformis*), védett páfrányok (pl. tőzegpáfrány (*Thelypteris palustris*), széles pajzsika (*Dryopteris dilatata*)) és számos vízi-mocsári faj él (pl.: közönséges lizinka (*Lysimachia vulgaris*), mocsári nőszirm (*Iris pseudacorus*), mocsári tisztesfű (*Stachys palustris*)). Értékes fokozottan védett fajai a fűzlevelű gyöngyvessző (*Spiraea salicifolia*), és az égerek „lábain” élő tarajos pajzsika (*Dryopteris cristata*).

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek:

J2 – Égeres láp- és mocsárerdők.

J4 – Fűz-nyár ártéri erdők

J5 – Égerligetek

K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek.

- Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91E0* Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas köris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

91F0 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmenion minoris*)

- Érintett közösségi jelentőségű fajok:

skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)

mocsári teknős (*Emys orbicularis*)

vadmacska (*Felis silvestris*)

zöld levelibéka (*Hyla arborea*)

zöld gyík (*Lacerta viridis*)

fürge gyík (*Lacerta agilis*)

lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*)

vidra (*Lutra lutra*)

kis apolló-lepke (*Parnassius mnemosyne*)

mocsári béka (*Rana arvalis*)
erdei béka (*Rana dalmatina*)
kerekvállú állásbogár (*Rhysodes sulcatus*)
törpeszender (*Proserpinus proserpina*)
nyuszt (*Martes martes*)
erdei sikló (*Zamenis longissimus*)

- Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Fűzlevelű gyöngyvessző (*Spiraea salicifolia*), szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*), tarajos pajzsika (*Dryopteris cristata*), széles pajzsika (*Dryopteris dilatata*), ragyás futrinka (*Carabus cancellatus*), bőrfutrinka (*Carabus coriaceus*), kék övesbagoly (*Catocala fraxini*), kis hőscincér (*Cerambyx scopolii*), fekete harkály (*Dryocopus martius*), rétisas (*Haliaeetus albicilla*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységben található a legjobb állapotú erdei élőhelyek. Legfontosabb természetvédelmi célkitűzés állományaik méretének és természetességének megőrzése, illetve javítása. Ehhez alapvető fontosságú a terület vízellátásának megfelelő biztosítása. A talajvízszint-csökkenés okozta szárazodás területi szinten nem kezelhető probléma, de a térségi szintű vízháztartás folyamatos monitorozásával és szükség esetén vízkormányzás megvalósításával lokálisan javítható a terület vízállapota. Az égerlápok „ex lege” védett területein, a fokozottan védett nemzeti parki területeken, a legmélyebb fekvésű vizes területeken fekvő idősebb állományokban a teljes zavartalanság biztosítása, mindennemű gazdálkodási tevékenység mellőzése javasolt. Az ilyen állományokat faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódba javasolt sorolni, csak természetvédelmi kezelési célból, az esetlegesen megjelenő inváziós fajok eltávolítása érdekében igényelnek beavatkozást.

A tarvágásos véghasználat a terület többi részén sem kívánatos, örökerdő üzemmódban, szálaló vágással való kezelésük javasolt. Felázott talajon a nehézgépekkel való munkavégzés kerülendő, a mély fekvésű, vizes, tűzeges erdőterületeken a talaj bolygatásával járó tevékenységeket kerülni kell. Az elegyfák és a keletkezett holtfa (5–20 m³/ha) visszahagyására, valamint az özönfajok eltávolítására javasolt fokozottan ügyelni az erdészeti beavatkozások során. A jelen lévő korhadéklakó xilofág ízeltlábúak, odúlakó denevérek és madarak élőhelyének megőrzése érdekében fontos a talajon fekvő és lábon álló holtfák meglétének időben és térben folyamatos biztosítása. Javasolt a termőhelynek megfelelő, elegyes, lehetőleg változatos korú, többszintű faállományt eredményező gazdálkodás folytatása. A fakitermelést augusztus 15. és február 1. között ajánlott elvégezni. Fontos a vadállomány csökkentése a természetes újulatra alapozott felújítás elősegítése érdekében.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről (különös tekintettel a 33.§ rendelkezéseire.)

- 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról.
- 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról.
- A Barcsi erdőtervezési körzet körzeti erdőtervére vonatkozó határozatot a Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatala 2018. július 11-én adta ki SO-04G/ERD/78-5/2018 ügyiratszámom.

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.	
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.	Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés, és a háborítatlanság biztosítása az „ex lege” védett lápok területén és a fokozottan védett területen fekvő jó természetességű, sérülékeny láp- és mocsárerdőkben.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.	
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	Fészkelési időszak: Rétisas: 01.01-07.15 Fekete gólya: 03.01-08.15. Fészkelési időszakban a fészkek 300 m sugarú környezetében, fészkelési időn kívül 100 m sugarú környezetében bármilyen tevékenység csak a természetvédelmi kezelő előzetes hozzájárulásával végezhető. A védőzónák méretét és alakját indokolt esetben ettől eltérően is kijelölhetik a természetvédelmi kezelő és az erdőgazdálkodó

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
		szakemberei közös megegyezéssel. Újabb fokozottan védett madárfaj fészkelése esetén szintén egyeztetés szükséges a megfelelő időbeli és térbeli kezelési korlátozások meghatározásához.
E24	Az erdőrészekben belül el nem különített tisztás, cserjés folt, víztestek kijelölése és háborítatlanságának biztosítása.	
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.	
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.	
E44	Fakitermelés augusztus 15. és február 1. között.	A lágyszárú vegetáció és az állatvilág (főként a védett madarak) védelme érdekében.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhozonyos fafaj alkalmazása.	Felújításban javasolt fajok a termőhelynek megfelelően pl.: mézgás éger (<i>Alnus glutinosa</i>), közönséges nyír (<i>Betula pendula</i>), kocsányos tölgy (<i>Quercus robur</i>), magyar kőris (<i>Fraxinus angustifolia</i>), csertölgy (<i>Quercus cerris</i>), mezei szil (<i>Ulmus minor</i>), vénicszil (<i>Ulmus laevis</i>), fehér fűz (<i>Salix alba</i>), gyertyán (<i>Carpinus betulus</i>) nagylevelű hárs (<i>Tilia platyphyllos</i>), rezgőnyár (<i>Populus tremula</i>), madárcseresznye (<i>Cerasus avium</i>), tatárjuhar (<i>Acer tataricum</i>).
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárazítás, kaszálás) alkalmazandók	

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
	agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.	
E81	Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett.	
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.	

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Élőhelyrekonstrukció vagy élőhelyfejlesztés a kezelési egységben a terület megfelelő vízellátásának biztosítása érdekében válhat szükségessé a terület további szárazodása esetén.

(g) A kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységet képező erdők a terület legjobb állapotban fennmaradt enyves éger, magas kőris alkotta ligeterdői (91E0*). A tájban ritka idős és fajgazdag állományok megőrzése érdekében a lehetőség szerint megvalósítható legnagyobb érintetlenség biztosítása kulcsfontosságú. Lényeges, hogy a gazdasági hasznosítás során célszerű kíméletesen bánni az élőhely talajával, a lágyszárú növényzettel és az állatvilággal. A kezelési egységben lehetőség szerint a legkisebb károsító hatást kifejtő módszereket szükséges alkalmazni. A javasolt előírások a természetközeli állapot megőrzését, fenntartását szolgálják.

6. Kezelési egység: Természetközeli őshonos erdők

(a) Kezelési egység kódja: KE-6

(b) Kezelési egység meghatározása:

Közepes illetve jó természetességű, inváziós fajokkal csak kisebb mértékben fertőzött honos főfafajú, változatos állománytípusokba tartozó erdők. Ide tartozik a legtöbb, legalább középkorú gyertyános-kocsányos tölgyes, cserések illetve cseres-kocsányos tölgyesek, égeresek, nyíresek, fenyveseknek őshonos fafajokkal alkotott mozaikjai, és ezek keverékei. A területen elszórtan sokfelé megtalálhatók, összességében viszonylag nagy arányban. A cserjeszintben és az újulatban sok helyen már megjelent a kései meggy.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek:

K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek.

K1a x S4 – Gyertyános-kocsányos tölgyes és fenyves mozaikok.

K1a x RC – Gyertyános-kocsányos tölgyesek és jellegtelen keményfás erdőrészek mozaikja.

K1a x RB – Gyertyános-kocsányos tölgyesek és jellegtelen égeresek mozaikja.

L2b – Cseres-kocsányos tölgyesek.

L2b x S4 – Cseres-kocsányos tölgyesek és fenyvesek mozaikja.

L2b x S6 – Cseres-kocsányos tölgyesek, nem őshonos, inváziós fajok (kései meggy) foltjaival.

L2b x K1a – Cseres-, valamint gyertyános- kocsányos tölgyesek mozaikja.

J6 – Keményfás ártéri erdők.

RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (általában kocsányos tölgyes, gyertyános).

RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők (általában nyír és nyár).

- Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91M0 Pannon cseres-tölgyesek.

- Érintett közösségi jelentőségű fajok:

nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)

aranyos bábrabló (*Calosoma sycophanta*)

rézsikló (*Coronella austriaca*)

skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)

vadmacska (*Felis silvestris*)

zöld levelibéka (*Hyla arborea*)

fürge gyík (*Lacerta agilis*)

zöld gyík (*Lacerta viridis*)

szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
gyászscincér (*Morimus funereus*)
erdei béka (*Rana dalmatina*)
kerekvállú állásbogár (*Rhysodes sulcatus*)
erdei sikló (*Zamenis longissimus*)
nyuszt (*Martes martes*)

- Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Keleti kékfutrinka (*Carabus violaceus*), aranyos bábrabló (*Calosoma sycophanta*), fehér madársisak (*Cephalanthera damasonium*), kis höscincér (*Cerambyx scopolii*), kis szarvasbogár (*Dorcus parallelipipedus*), erdei vöröshangya (*Formica rufa*), rétisas (*Haliaeetus albicilla*), kardoslepke (*Iphiclides podalirius*), kis bíborbogár (*Schizotus pectinicornis*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Természetkímélő erdőgazdálkodással az állományok természetessége a gazdasági hasznosítás mellett is megőrizhető. Szálalóvágással, vagy a fokozatos felújítóvágások kivitelezésének hosszabb időtávra való elnyújtásával és a vágásfordulók elnyújtásával, a felújítások őshonos fafajok természetes újulatára alapozásával a természetes erdődinamikához közelebb álló, ökológiai szempontból kisebb sokkhatást okozó erdőgazdálkodás folytatható. Javasolt a termőhelynek megfelelő, elegendő, lehetőleg változatos korú, többszintű faállományt eredményező gazdálkodás folytatása. A jelen lévő korhadéklakó xilofág ízeltlábúak, odúlakó denevérek és madarak élőhelyének megőrzése érdekében fontos a talajon fekvő és lábon álló holtfák meglétének időben és térben folyamatos biztosítása. A fakitermelést augusztus 15. és február 1. között ajánlott elvégezni. A gazdálkodás során kiemelt figyelmet javasolt fordítani a kezelési egység inváziós fajoktól való megvédésére (kései meggy, fehér akác, erdeifenyő, alkörmös) – ennek egyik fő eszköze lehet a folyamatos erdőborítás biztosítása. Már fiatalok befutó tisztításnál javasolt kiválasztani néhány (kb. 5–10 fa/ha), az átlagosnál természetesebb, terebélyesebb ágrendszerű honos faegyedet, amelynek felszabadításával (a környező egyedek kivágásával) a későbbiekben még nagyobb koronájú egyed, biotópfa alakítható ki. Az ilyen egyedek kímélete, végül holtfaként is a területen tartása javasolt. Fontos a vadállomány csökkentése a természetes újulatra alapozott felújítás elősegítése érdekében.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről. (Különös tekintettel a 33.§ rendelkezéseire.)
- 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.

- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról.
- 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról.
- A Barcsi erdőtervezési körzet körzeti erdőtervére vonatkozó határozatot a Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatala 2018. július 11-én adta ki SO-04G/ERD/78-5/2018 ügyiratszámom.

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.	
E04	Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetsszerű erdők 100 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása.	
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.	
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.	
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.	
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	Fészkelési időszak: Rétisas: 01.01-07.15 Fekete gólya: 03.01-08.15. Ebben az időszakban a fészkek 300 m sugarú környezetében bármilyen tevékenység csak a természetvédelmi kezelő előzetes hozzájárulásával végezhető. Fészkelési időn kívül a fészkek 100 m sugarú környezetében véghasználat nem, egyéb fakitermelés (tisztítás kivételével) csak a természetvédelmi kezelő előzetes, írásbeli hozzájárulásával végezhető. A védőzónák méretét és alakját

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
		indokolt esetben ettől eltérően is kijelölhetik a természetvédelmi kezelő és az erdőgazdálkodó szakemberei közös megegyezéssel. Újabb fokozottan védett madárfaj fészkelése esetén szintén egyeztetés szükséges a megfelelő időbeli és térbeli kezelési korlátozások meghatározásához.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.	
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.	
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.	Felújításban javasolt fajok a termőhelynek megfelelően pl.: mézgás éger (<i>Alnus glutinosa</i>), közönséges nyír (<i>Betula pendula</i>), kocsányos tölgy (<i>Quercus robur</i>), magyar kőris (<i>Fraxinus angustifolia</i>), csertölgy (<i>Quercus cerris</i>), mezei szil (<i>Ulmus minor</i>), vénicszil (<i>Ulmus laevis</i>), fehér fűz (<i>Salix alba</i>), gyertyán (<i>Carpinus betulus</i>) nagylevelű hárs (<i>Tilia platyphyllos</i>), rezgőnyár

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
		(<i>Populus tremula</i>), madárcseresznye (<i>Cerasus avium</i>), tatarjuhar (<i>Acer tataricum</i>).
E81	Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett.	
E84	Fakitermelés tervezése során az érintett erdőrészeket korosztály-eloszlásának javítása. Térben változó erélyű nevelővágások végzése, az alsó szint és az átlagkornál fiatalabb egyedek kímélete.	
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.	
E86	A letermelt faanyag április 30-ig történő elszállítása a xilofág rovarfajok védelme érdekében.	Amennyiben ez nem megoldható, a faanyagot árnyékos helyen kell tárolni az elszállításig.
E94	Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével.	Korhadéklakó xilofág ízeltlábúak, denevérek és madarak érdekében.
VA01	Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A természetközeli erdőszerkezet megőrzése vagy kialakítása, valamint az inváziós fajok elegyarányának csökkentése, illetve térnyerésük megállítása érdekében kímélő, folyamatos erdőborítást biztosító használati módok javasolhatók.

(g) A kezelési javaslatok indoklása:

Természetvédelmi szempontból értékes, közösségi jelentőségű élőhelyek, melyek számos védett és közösségi jelentőségű faj számára nyújtanak szaporodó-, táplálkozó- és búvóhelyet. Olyan, folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási formák alkalmazására célszerű törekedni, amelyek a természeti értékek folyamatos fennmaradását legjobban biztosítják. A javasolt előírások a természetközeli állapot megőrzését, fenntartását szolgálják. A megfelelő mennyiségű és minőségű holt faanyag és az odvasodó idős fák fenntartására a xilofág fajok és az odúlakók (denevérek, madarak) életfeltételeinek biztosítása érdekében van szükség. A természeteshez faji összetételében, koreloszlásában és szerkezetében is minél jobban közelítő, diverz, idős állományrészeket is tartalmazó erdők ökológiai szempontból stabilabbak, élőviláguk gazdagabb és változatosabb, ezért természetvédelmi szempontból az ilyen állományok kialakítása, illetve fenntartása a legelőnyösebb.

7. Kezelési egység: Ültetvényszerű és/vagy féltermészetes erdők

(a) Kezelési egység kódja: KE-7

(b) Kezelési egység meghatározása:

Tájjidegen fajokkal elegyes, vagy őshonos fajokból álló, de jellegtelen, egykorú, homogén szerkezetű ültetvények. Természetvédelmi szempontból csekély értékű gazdasági erdők (gyenge vagy közepes természetesség), gyakran gyomosak, inváziós fás- és lágyszárú fajokkal fertőzöttek. Ide soroljuk a friss tarvágásokat és a honos főfafajú fiatalosokat is.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek:

RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (általában kocsányos tölgyes, gyertyános).

RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők (általában nyír és nyár).

K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek.

P1 – Őshonos fajú fiatalosok.

- Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincsenek érintett Natura 2000 élőhelyek.

- Érintett közösségi jelentőségű fajok:

rézsiszló (*Coronella austriaca*)

skarlatbogar (*Cucujus cinnaberinus*)

fürge gyík (*Lacerta agilis*)

zöld gyík (*Lacerta viridis*)

szarvasbogar (*Lucanus cervus*)

kerekvállú állasbogar (*Rhysodes sulcatus*)

erdei sikló (*Zamenis longissimus*)

- Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Barna varangy (*Bufo bufo*), kis szarvasbogar (*Dorcus parallelipipedus*), erdei vöröshangya (*Formica rufa*), kardoslepke (*Iphiclides podalirius*), kis fehér-sávospetke (*Neptis sappho*), nappali pávaszem (*Nymphalis io*), c-betűs lepke (*Polygonia c-album*), atalantalepke (*Vanessa atalanta*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Ezekben az állományokban is lehetőség szerint folyamatos erdőborítás fenntartása a cél. Az egykorú, az elvárhatónál alacsonyabb természetességű – kevés fafajból álló vagy elegyetlen - homogén állományok szerkezetének javítása érdekében javasolt a felújítást már a középkorú állományokban változó erélyű lékes bontásokkal megkezdeni, és elsősorban a lékekben felnövő természetes honos újulatra alapozva, de az elegyfajok szükség szerinti mesterséges pótlásával kialakítani egy természetesebb erdőképet. Az elegyetlen erdőkben egészségügyi okokból elfogadható a tarvágás is. Lehetőleg kerülni kell a teljes talajelőkészítést,

amennyiben a gazdálkodó mégis szükségesnek ítéli, javasolt a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni. Az erdőnevelési munkák és az előhasználatok során minden esetben javasolt az elegyfajok segítése és a tájidegen fajok visszaszorítása. Már fiatalok állományok befejező tisztításánál javasolt kiválasztani néhány (kb. 5–10 fa/ha), az átlagosnál természetesebb, terebélyesebb ágrendszerű honos faegyedet, amelynek felszabadításával (a környező egyedek kivágásával) a későbbiekben még nagyobb koronájú egyed, biotópfa alakítható ki. Az ilyen egyedek kímélete, végül holtfaaként is a területen tartása javasolt. A gyenge termőhelyű területeken, ahol honos fajkészletű erdő kialakulására kevés az esély, természetvédelmi szempontból támogatható a felnyíló, ligetes vagy mozaikos szerkezetű erdő kialakítása, vagy a gyeptermetáció rekonstrukciója is. Az erdőgazdálkodás során lehetőség szerint vissza kell szorítani az inváziós fás- és lágyszárú fajok állományait is (elsősorban a kései meggyet). Kiemelt figyelmet szükséges fordítani a honos fajú (lábon álló vagy fekvő) holt faanyag területen tartására, az idős, odvasodó faegyedek megőrzésére az állományban és a hagyásfacsoportokban is.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről. (Különös tekintettel a 33.§ rendelkezéseire.)
- 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról.
- 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról.
- A Barcsi erdőtervezési körzet körzeti erdőtervére vonatkozó határozatot a Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatala 2018. július 11-én adta ki SO-04G/ERD/78-5/2018 ügyiratszámom.

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
E16	A gyéritések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.	
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.	
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.	

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	Fészkelési időszak: Rétisas: 01.01-07.15 Fekete gólya: 03.01-08.15. Ebben az időszakban a fészkek 300 m sugarú környezetében bármilyen tevékenység csak a természetvédelmi kezelő előzetes hozzájárulásával végezhető. Fészkelési időn kívül a fészkek 100 m sugarú környezetében véghasználat nem, egyéb fakitermelés (tisztítás kivételével) csak a természetvédelmi kezelő előzetes, írásbeli hozzájárulásával végezhető. A védőzónák méretét és alakját indokolt esetben ettől eltérően is kijelölhetik a természetvédelmi kezelő és az erdőgazdálkodó szakemberei közös megegyezéssel. Újabb fokozottan védett madárfaj fészkelése esetén szintén egyeztetés szükséges a megfelelő időbeli és térbeli kezelési korlátozások meghatározásához.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.	
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.	Olyan mértékig, amely nem eredményez

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
		jogosulatlan fahasználatot.
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.	A jelölő élőhelyek esetében.
E37	Tájhonos fafajú állományok véghasználata során az idős állományban legalább 5% területi lefedettséget biztosító hagyásfa csoport (mikroélőhely) visszahagyása, lehetőleg az idős állomány szerkezetét és összetételét is reprezentáló formájában.	Vízállásos (különösen a láposodó) mélyedések és száraz homokhátak honos fajkészletű facsoportjainak visszahagyása.
E39	A mikroélőhelyek fenntartása.	Száraz hátak és mély fekvésű vizes foltok hagyásfacsoportként való megőrzése.
E47	Az erdő talajának megóvása érdekében a teljes talaj-előkészítés elhagyása.	
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.	Felújításban javasolt fajok a termőhelynek megfelelően pl.: mézgás éger (<i>Alnus glutinosa</i>), közönséges nyír (<i>Betula pendula</i>), kocsányos tölgy (<i>Quercus robur</i>), magyar kőris (<i>Fraxinus angustifolia</i>), csertölgy (<i>Quercus cerris</i>), mezei szil (<i>Ulmus minor</i>), vénicszil (<i>Ulmus laevis</i>), fehér fűz (<i>Salix alba</i>), gyertyán (<i>Carpinus betulus</i>) nagylevelű hárs (<i>Tilia platyphyllos</i>), rezgőnyár (<i>Populus tremula</i>), madárcseresznye (<i>Cerasus avium</i>), tatárjuhar (<i>Acer tataricum</i>).
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.	
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.	
E81	Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett.	
E84	Fakitermelés tervezése során az érintett erdőrészeket korosztály-eloszlásának javítása. Térben változó erélyű	

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
	nevelővágások végzése, az alsó szint és az átlagkornál fiatalabb egyedek kímélete.	
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.	Hagyásfaként őshonos fajú egyedek jelölhetők ki.
E86	A letermelt faanyag április 30-ig történő elszállítása a xilofág rovarfajok védelme érdekében.	Amennyiben nem megvalósítható, a faanyagot árnyékos helyen kell tárolni.
E94	Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével.	
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység esetében a természetesség javítása a természetvédelmi cél. Ehhez elsősorban nem élőhelyrekonstrukcióra, hanem a természetvédelmi szempontokat előtérbe helyező, természetszerű erdők kialakulását elősegítő, majd ezt követően a természetes erdődinamikai folyamatokra építő erdőgazdálkodásra van szükség. Élőhelyrekonstrukciós beavatkozások elsősorban az inváziós fajok visszaszorítása, esetleg a termőhelynek nem megfelelő állományok átalakítása érdekében lehetnek indokoltak.

(g) A kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe sorolt erdőterületek jellemzően közepes vagy gyengébb természetességűek, de potenciálisan jó élőhelyek, fajösszetételük és szerkezetük javításával, az inváziós fajok visszaszorításával természetességük nagymértékben fejleszthető. A védett és közösségi jelentőségű fajok életfeltételei így javulhatnak, állományaik erősödhetnek. A javasolt kezelési módok a természetességi állapot javítását szolgálják.

8. Kezelési egység: Idegenhonos fafajú erdők

(a) Kezelési egység kódja: KE-8

(b) Kezelési egység meghatározása:

A Darányi borókás legnagyobb kiterjedésű élőhelytípusai telepített tájidegen erdők. Erdei fenyvesek, akácosok, vörös tölgyesek, valamint erdőméretű kései meggy állományok. Szegényes cserje- és lágyszárúszint, sok esetben nagyarányú inváziós fertőzés jellemzi állományaikat, de helyenként még felfedezhető az őshonos lágyszárú aljnövényzet. A vörös tölgyesek gyakorlatilag aljnövényzet nélküliek, csupán a saját újulatuk található meg alatta. A szintén sivár aljnövényzetű akácos és kései meggyes foltok spontán is terjednek.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek:

S1 –Ültetett akácosok.

S3 – Egyéb tájidegen lombos erdők (elsősorban vörös tölgyesek).

S4 – Ültetett erdei- és fekete fenyvesek.

S6 – Nem őshonos fajok spontán állományai (elsősorban kései meggy, akác és bálványfa).

- Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincsenek érintett Natura 2000 élőhelyek.

- Érintett közösségi jelentőségű fajok:

skarlábogár (*Cucujus cinnaberinus*)

- Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Elsősorban nyiladékokon, tisztásokon előfordulhat kis fehérsávoslepke (*Neptis sappho*), nappali pávaszem (*Nymphalis io*), fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*), c-betűs lepke (*Polygonia c-album*), atalantalepke (*Vanessa atalanta*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az idegenhonos állományok szerkezetátalakítása, a termőhelynek megfelelő honos fajokkal való felújítása az elsődleges természetvédelmi cél ebben a kezelési egységben, mely történhet egy ütemben, vagy fokozatosan, az elegyetlen akácosok, vörös tölgyesek, erdei fenyvesek megbontásával, őshonos egyéb lombegyes állományokká, majd őshonos lombos állományokká történő alakításával. Az őshonos fajok védelmét célszerű biztosítani minden korosztályban. Az előhasználatok során a fakitermelések lehetőleg ne érintsék az őshonos fajok egyedeit, véghasználatkor pedig hagyásfaként maradjanak vissza a területen. Az erdőgazdálkodás során ahol az aljnövényzet még kevésbé degradálódott vagy természetközeli állapotú, törekedni kell a lehető legkisebb mértékű bolygatására. Teljes talajelőkészítés alkalmazása előtt minden esetben javasolt előzetesen egyeztetni a természetvédelmi kezelővel. Inváziós fajok visszaszorítása érdekében a természetvédelmi hatóság engedélyével vegyszeres kezelés is alkalmazható. Ahol a termőhely nem alkalmas zárt erdők kialakítására, természetvédelmi szempontból a felnyíló, mozaikos szerkezetű, alacsony záródású állományok létrehozása vagy a gyepesítés is támogatható.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről (különös tekintettel a 33.§ rendelkezéseire.)
- 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról.
- 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról.
- A Barcsi erdőtervezési körzeti erdőtervére vonatkozó határozatot a Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatala 2018. július 11-én adta ki SO-04G/ERD/78-5/2018 ügyiratszámom.

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkeinek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.	Fészkelési időszak: Rétisas: 01.01-07.15 Fekete gólya: 03.01-08.15. Ebben az időszakban a fészkek 300 m sugarú környezetében bármilyen tevékenység csak a természetvédelmi kezelő előzetes hozzájárulásával végezhető. Fészkelési időn kívül a fészkek 100 m sugarú környezetében véghasználat nem, egyéb fakitermelés (tisztítás kivételével) csak a természetvédelmi kezelő előzetes, írásbeli hozzájárulásával végezhető. A védőzónák méretét és alakját indokolt esetben ettől eltérően is kijelölhetik a természetvédelmi kezelő és az erdőgazdálkodó szakemberei közös megegyezéssel. Újabb fokozottan védett madárfaj fészkelése esetén szintén egyeztetés szükséges a megfelelő időbeli és térbeli kezelési korlátozások meghatározásához.
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során	

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
	az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.	
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.	A termőhelynek megfelelően, égerligetek, tölgy-kőris-szil ligeterdők, gyertyános kocsányos-tölgyesek és cseres-tölgyesek kialakítása. Javasolt fajok pl.: mézgás éger (<i>Alnus glutinosa</i>), közönséges nyír (<i>Betula pendula</i>), kocsányos tölgy (<i>Quercus robur</i>), magyar kőris (<i>Fraxinus angustifolia</i>), vénic-szil (<i>Ulmus laevis</i>), fehér fűz (<i>Salix alba</i>), gyertyán (<i>Carpinus betulus</i>) nagylevelű hárs (<i>Tilia platyphyllos</i>), rezgőnyár (<i>Populus tremula</i>), madárcseresznye (<i>Cerasus avium</i>), tatárjuhar (<i>Acer tataricum</i>).
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.	
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.	Javasolt fajok a termőhelynek megfelelően pl.: mézgás éger (<i>Alnus glutinosa</i>), közönséges nyír (<i>Betula pendula</i>), kocsányos tölgy (<i>Quercus robur</i>), magyar kőris (<i>Fraxinus angustifolia</i>), csertölgy (<i>Quercus cerris</i>), mezei szil (<i>Ulmus minor</i>), vénic-szil (<i>Ulmus laevis</i>), fehér fűz (<i>Salix alba</i>), gyertyán (<i>Carpinus betulus</i>) nagylevelű hárs (<i>Tilia platyphyllos</i>), hazai nyár fajok (<i>Populus sp.</i>), madárcseresznye (<i>Cerasus avium</i>), tatárjuhar (<i>Acer tataricum</i>).
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje-	

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
	és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.	
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a tájhonos fafajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).	
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.	
E67	Az idegenhonos és tájidegen fafajú szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújításának elhagyása, azok más művelési ágban (pl. gyepterület) történő hasznosítása.	
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.	
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.	
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az arra alkalmas területeken a tájidegen állományok szerkezetátalakítása javasolt a termőhelynek megfelelő honos erdőállományokká. A száraz gyepek fásításával kialakított, gyenge termőhelyen álló erdők esetében a természetvédelmi és gazdasági szempontból is előnyösebb a gyenge növekedésű állományok letermelése után gyepképp visszaállítani a területet, vagy honos fajokból álló, alacsony záródású, felnyíló erdők kialakulását segíteni. Az agresszíven terjedő tájidegen állományok átalakítása jelentős költségekkel jár, melyet lehetőség szerint pályázati forrásból érdemes fedezni. A bálványfa terjedésének megakadályozása kiemelten fontos cél.

(g) A kezelési javaslatok indoklása:

A védett (nemzeti parki) területeken elsődleges cél a tájhonos élőhelyek rekonstrukciója, a védelmi szintnek megfelelő természetesség elérése. Az inváziós fafajok eliminálása a közeli természetes és természetközeli állományok megvédésének elengedhetetlen feltétele, másrészt a tájidegen fajok honos fajokra történő cseréje, a jelölő fajok számára potenciális élőhelyet jelentő erdőállomány vagy gyepterület kialakítása a terület egészének természetességét javítja, lehetővé teszi a jelölő fajok és élőhelyek méretének növekedését.

9. Kezelési egység: Mesterséges felszínek

(a) Kezelési egység kódja: KE-9

(b) Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe soroltuk az intenzív emberi használat és zavarás alatt álló degradált területeket, tanyákat, telephelyeket, utakat, vasúti töltéseket, amelyeken a természetes növény- és állatvilág már nem található meg.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek:
 - U3 – Falvak, falu jellegű külvárosok.
 - U10 – Tanyák, családi gazdaságok.
 - U11 – Út- és vasúthálózat.
 - U11 x OC – Út- és vasúthálózat és az azt szegélyező degradált gyepek.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincsenek érintett Natura 2000 élőhelyek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Nincsenek érintett közösségi jelentőségű fajok.
- Érintett, egyéb kiemelt fajok:

Nincsenek érintett egyéb kiemelt fajok.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A területet érintő infrastrukturális elemek és gazdasági létesítmények esetleges fejlesztése során minden esetben egyedi eljárás és a természetvédelmi kezelővel való előzetes egyeztetés szükséges. Törekedni kell arra, hogy az üzemelés vagy az esetleges karbantartási munkák, felújítások során a bolygatott területek ne növekedjenek, további degradáció ne jelentkezzen, az esetleges gyomosodást célszerű visszaszorítani. Javasolt kerülni a vegyszerhasználatot, a környezetre veszélyes szerek és technológiák alkalmazását. A területhasználat során ügyelni kell arra, hogy a környező, értékes élőhelyek zavarása minimális legyen.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről.
- 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.

b) Javasolt előírások:

A kezelési egységre előírás javaslatok nem fogalmazhatók meg, a területhasználati és területkezelési módokat a hatályos ágazati jogszabályok és egyedi hatósági engedélyek szabályozzák.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Mesterséges létesítmények felhagyása esetén javasolt a terület rekultivációja, az inváziós fajok megtelepedésének vagy terjedésének megakadályozása, a természetyszerű állapot helyreállítása.

(g) A kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység jelentősége természetvédelmi szempontból másodlagos, a kezelési javaslatok célja csupán a környező értékes élőhelyek lehető legkisebb mértékű zavarásának biztosítása lehet.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció a 3.2.1. fejezetben, az kezelési egységekre vonatkozó kezelési javaslatokkal egységes szerkezetben tárgyalja.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési terület jelölő fajainak védelme alapvetően az élőhelyek megfelelő kezelésén keresztül biztosítható, a 3.2.1. fejezetben részletezett élőhelykezelési javaslatok alapján.

- **sűrű csetkáká (*Eleocharis carniolica*)**

A sűrű csetkáká (*Eleocharis carniolica*) helyzete enyhén bizonytalan, jelenléte meglehetősen kitett az aktuális csapadékviszonyoknak és vízjárásnak. Az aszályos évek egyes termőhelyekről visszahúzódását, időszakos eltűnését eredményezik; az általános szárazodás hatására populációi idővel eltűnhetnek. A felhagyott utakon lévő állományok természetvédelmi célú beavatkozást nem igényelnek, kellő mennyiségű csapadék esetén általában hosszú ideig fennmaradnak.

- **skarlábogár (*Cucujus cinnaberinus*)**

A faj védelmét elsősorban a tenyészhelyek biztosítása szolgálja. Ennek érdekében elegendő mennyiségű (min. 15m³/ha) holt faanyag folyamatos biztosítása javasolt. A holtfák folyamatos jelenlétéhez fontos a többkorú erdők kialakítása, mert az idős fák pusztulása biztosítja a megfelelő élőhelyeket a faj számára. Ezért is kell ügyelni a kezelt erdőkben a hagyásfák és tanúfák megőrzésére. Lékek (benapozott foltok) kialakítása az erdőkben előnyös a szaproxilofág fajok számára.

- **mocsári teknős (*Emys orbicularis*)**

Magyarország egyetlen őshonos teknőse. Élőhelye lassú folyású folyó- vagy állóvizek. A fajt leginkább veszélyeztető tényező a vizes élőhelyek megszűnése, átalakulása, a vizek szennyezése. A hazai hobbi terrarisztikai kultúrából sok egzotikus állat kerül a városok, falvak közelében található felszíni vizekbe (pl.: vörösfülű ékszerteknős (*Trachemys scripta elegans*)). Ezen fajok a mocsári teknős konkurenséivé válhatnak a tojásrakó-, napozó helyekért valamint a táplálékszerzésért folyó küzdelemben. A tojásokat előszeretettel prédálják a ragadozók, elsősorban rókák, a frissen kelt és fiatal példányok gyakran esnek áldozatul a kutyáknak és ragadozó madaraknak. A faj megővéséhez nem elég a vizes élőhelyek védelme, szükséges a tojásrakó helyek zavartalanságának biztosítása is.

- **szarvasbogár (*Lucanus cervus*)**

A nagy szarvasbogár védelmét elsősorban a tenyészhelyek biztosítása szolgálja. Ennek érdekében javasolt kerülni a tuskók és holtfák eltávolítását. Fontos, hogy az erdőkben legyen elég idős fa, főleg tölgy, amelyek gyökérzete részben már pusztulásnak indult. Szükség esetén ki lehet helyezni legalább 40 cm átmérőjű, 3-4 méter hosszú tölgyfarönköket is, melyeket félig a földbe kell ásní. A lárvák a föld alatt fejlődnek, e miatt a vaddisznó állomány nagy károkat tud okozni a szarvasbogár populációkban, állományuk ritkítása elősegíti a

szarvasbogár állományok erősödését. A cserebogár pajorok vegyszeres irtásával a szarvasbogár lárvák is elpusztulnak.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A tervezés alapját jelentő élőhelytérképezés 2019-ben készült el. A jövőbeni kutatások célja a területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok állományváltozásának követése. A közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének monitorozására javasoljuk a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) protokoll szerinti élőhelytérképezés elvégzését 10-15 évente. Ehhez kapcsolódhat az inváziós fajok állományváltozásának vizsgálata. Javasolt a jelölő élőhelyek állományainak állapotát is 1-1 mintavételi helyen monitorozni. Rendszeres monitorozás javasolt a NBmR keretében a királyharaszt (*Osmunda regalis*) és a sűrű csetkák (*Eleocharis carniolica*) esetében. A jelölő állatfajok állományainak vizsgálatát javasolt az Európai Unió felé fennálló jelentéstételi kötelezettséghez igazodva 6 évente elvégezni. Mocsári teknős (*Emys orbicularis*) monitorozás jelenleg is folyik a területen a Dráva monitoring program keretében. A jelenlét-hiány adatok felvétele mellett a potenciális élőhelyek alkalmasságának monitorozása és a veszélyeztető tényezők vizsgálata javasolható.

3.2.5. Mellékletek

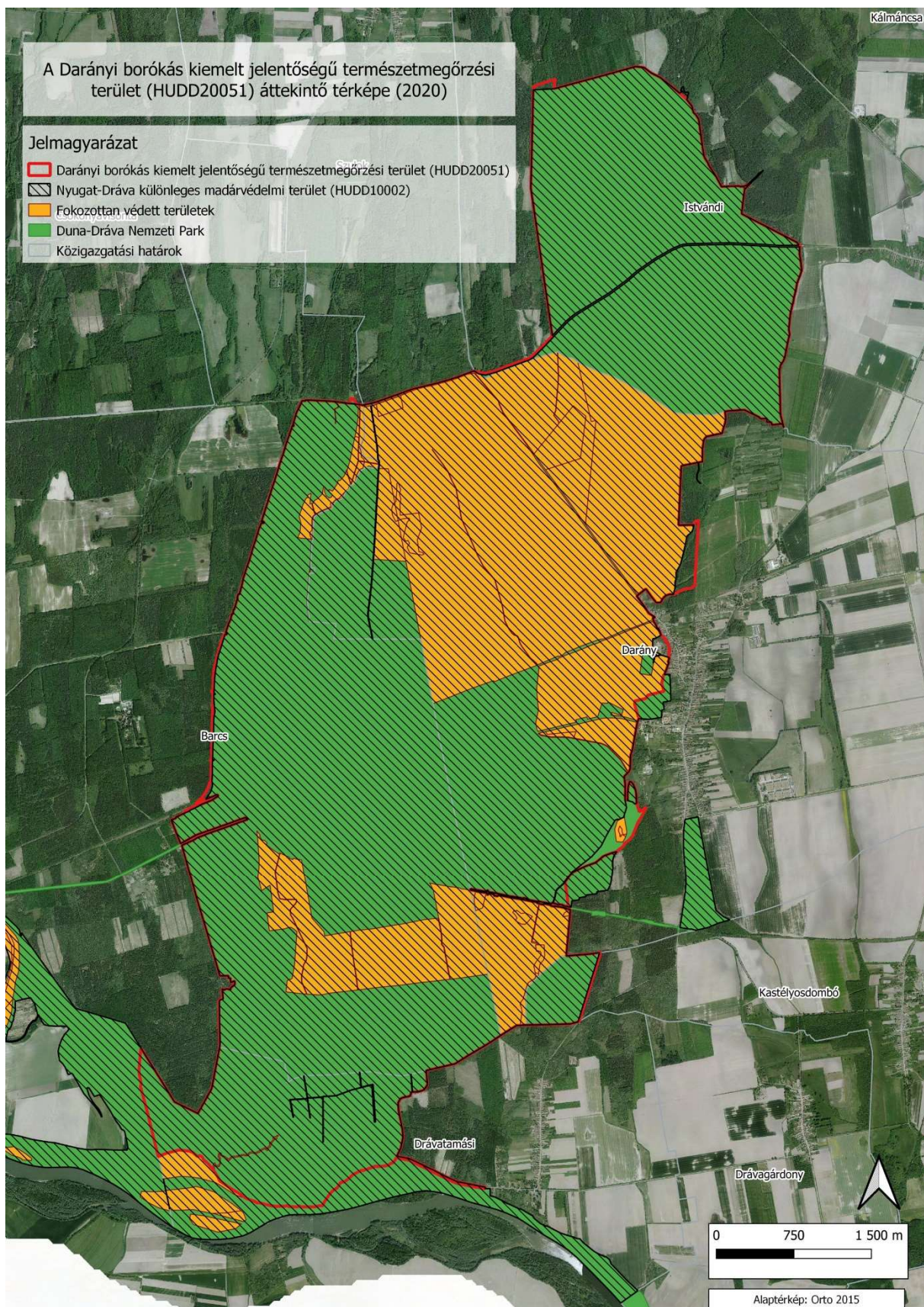
a) Térképek

1. térkép: A Darányi borókás (HUDD20051) kiemelt jelentőségű természeti terület áttekintő térképe
2. térkép: A Darányi borókás (HUDD20051) kiemelt jelentőségű természeti terület kezelési egységeinek térképe
3. térkép: A Darányi borókás (HUDD20051) kiemelt jelentőségű természeti terület Natura 2000 élőhelyeinek térképe

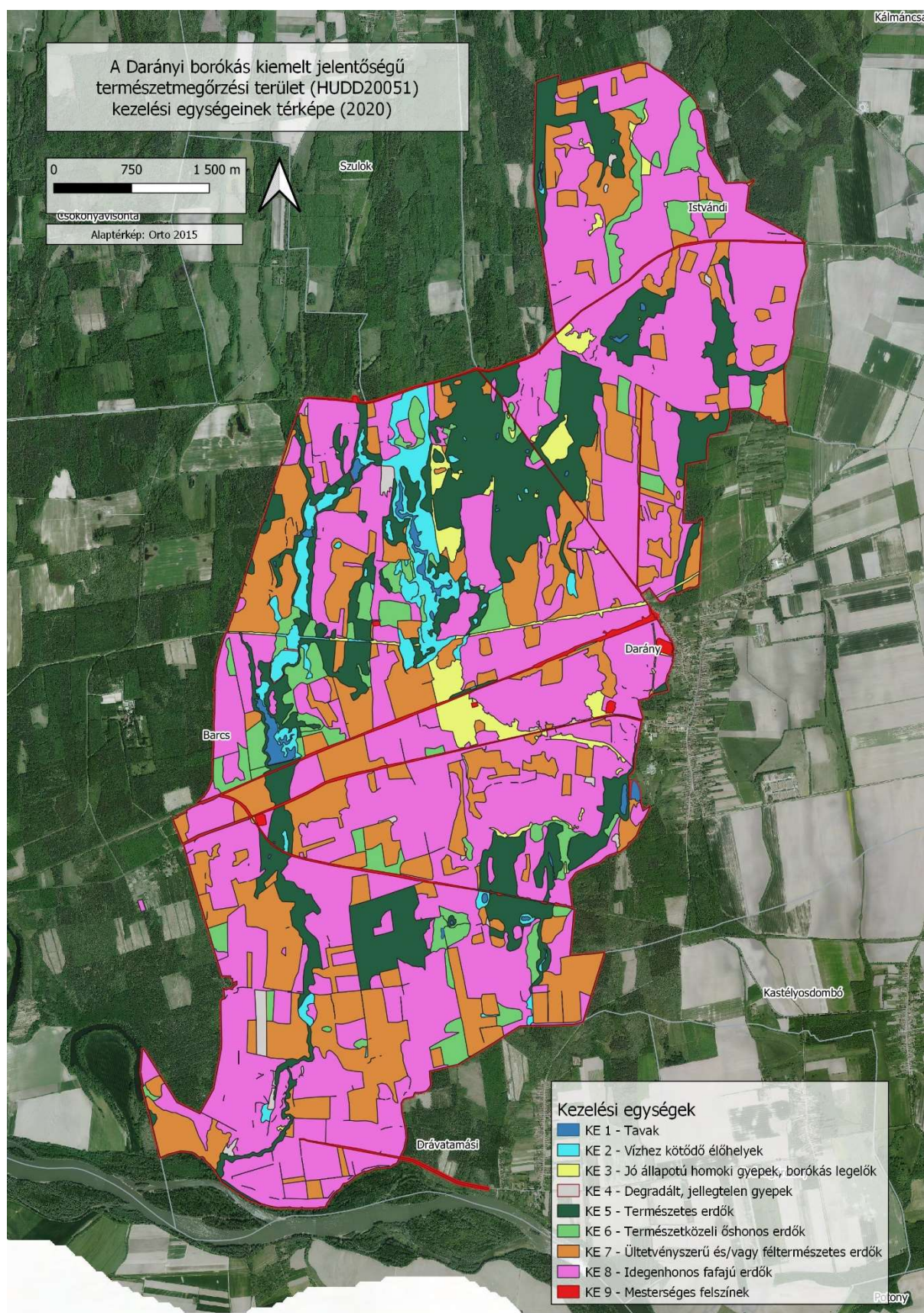
b) Táblázat

A Darányi borókás (HUDD20051) kiemelt jelentőségű természeti terület egyes kezelési egységeihez tartozó földrészletek és erdőrészletek táblázata

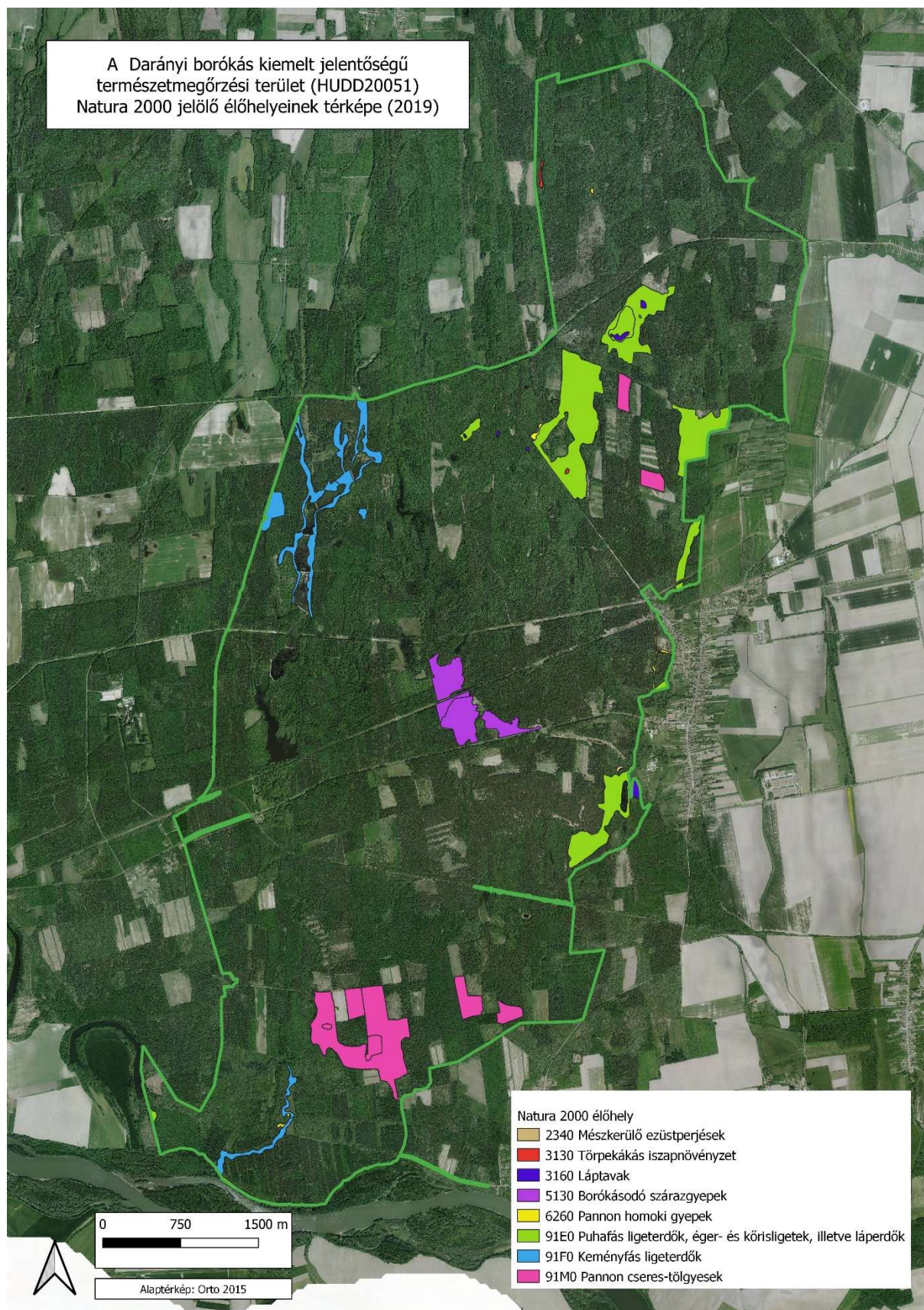
(A táblázat térinformatikai leválogatással készült, adatai tájékoztató jellegűek. Mivel a kezelési egységek nem igazodnak földrészlet- vagy erdőrészlet határhoz, ezért egy részlet több kezelési egységhez is tartozhat, illetve minimális átfedés esetén is megjelenítésre kerül az adott kezelési egységnél.)

1. térkép: A Darányi borókás (HUDD20051) áttekintő térképe

2. térkép: A Darányi borókás (HUDD20051) kezelési egységeinek térképe

3. térkép: A Darányi borókás (HUDD20051) Natura 2000 élőhelyeinek térképe

Keze- lési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (Ha)	Érintett földrészletek	Érintett erdőrészletek
KE-1	Tavak	22,902	Barcs, 0120/, 0123/, 0138/a, 0147/, 0148/, 0149/1, 0150/, 0154/, 0155/, 0157/, 0158/, 0159/, 049/, 050/, 051/, 059/, 088/, 090/4, Darány, 0123/a, 0123/h, 0123/j, 0141/10a, 0141/10c, 0141/4, 0141/5, 0162/1a, 0162/1b, 0163/, 0165/, 0174/a, 0174/b, 0179/4a, Istvándi, 0102/, 081/	Barcs, 19 L, 31 B, 34 BT, 34 C, 34 E, 38 A, 38 E, 75 G, 75 TN 1, 9 L, 9 TN 3, Darány, 11 TN, 12 D, 12 H, 13 K, 2 TN 2, 26 K, 28 O, 3 DP, 3 E, 3 F, 3 H, 3 NY, 32 N, 32 TN, 6 TN 1, 6 TN 2, 9 TN, Istvándi, 33 CE, 34 TN, 36 K, 36 O
KE-2	Vízhez kötődő élőhelyek	109,139	Barcs, 0110/1, 0112/, 0113/, 0115/, 0118/, 0120/, 0125/, 0126/, 0127/, 0129/, 0130/1, 0131/, 0132/, 0133/, 0137/, 0138/a, 0138/b, 0139/, 0142/, 0146/, 0147/, 0149/1, 0150/, 0151/, 0152/2, 0153/1, 0153/2, 0155/, 0156/, 0157/, 0158/, 0159/, 0160/, 0161/, 0162/a, 0162/b, 039/, 040/, 042/a, 042/b, 044/b, 047/, 048/, 049/, 057/, 058/, 064/, 088/, 090/4, 091/, 092/2a, 092/2b, Darány, 0123/a, 0123/b, 0123/c, 0123/d, 0123/f, 0123/h, 0123/j, 0160/2, 0161/, 0162/1a, 0162/1b, 0162/1d, 0162/2, 0163/, 0164/, 0165/, 0166/, 0168/, 0173/a, 0174/a, 0174/b, 0176/c, Drávatamási, 0123/, 0124/, 0125/, Istvándi, 0102/, Kastélyosdombó, 0317/c, 0320/	Barcs, 19 F, 20 C, 20 K, 20 L, 20 NY 3, 20 O, 21 A, 21 D, 21 G, 21 H, 21 I, 21 NY 4, 21 S, 21 TN, 31 C, 34 A, 39 J, 44 BT, 44 D, 44 E, 45 BT 1, 47 D, 47 H, 47 I, 73 A, 73 E, 73 G, 75 D, 75 F, 75 G, 75 TN 1, 75 TN 4, 75 TN 5, 8 Q, 8 S, 8 VI 3, 9 D, 9 F, 9 H, 9 I, 9 N, 9 NY 3, 9 TN 2, Darány, 1 G, 10 C, 10 TN, 11 B, 11 P, 11 Q, 12 B, 12 H, 12 I, 2 D, 2 E, 2 H, 2 TN 1, 2 TN 2, 22 A, 22 I, 22 J, 22 NY, 22 TI 2, 3 A, 3 D, 3 DT, 3 G, 3 J, 3 K, 3 L, 3 M, 3 NY, 3 TN 1, 3 TN 2, 4 B, 4 C, 5 A, 6 A, 6 TN 1, 6 TN 2, 7 A, 7 D, 7 F, 7 TI, 7 TN, 7 VI 2, 8 H, 8 I, 8 J, 8 K, 8 L, 8 M, 8 N, 8 O, 8 U, 8 W, 8 X, 8 Y, 8 Z, 9 A, 9 C, 9 G, 9 H, 9 I, 9 N, 9 O, 9 P, 9 TI, 9 TN, Drávatamási, 8 C, 8 E, 8 F, 8 I, 8 O, 8 Q, 8 TI, Istvándi, 34 TN, Kastélyosdombó, 1 A, 1 TI 1, 1 VF
KE-3	Jó állapotú homoki gyepek, borókás legelők	83,866	Barcs, 0100/3, 0110/1, 0111/, 0112/, 0113/, 0114/, 0115/, 0125/, 0140/, 0141/, 088/, 089/, 090/3, 090/4, 090/6, 099/, Darány, 0141/10a, 0141/10b, 0141/9b, 0142/, 0149/a, 0149/b, 0150/, 0154/b, 0154/c, 0155/, 0156/, 0157/1, 0157/3, 0157/4, 0159/a, 0159/c, 0159/d, 0159/f, 0159/g, 0160/1, 0160/2, 0161/, 0162/1a, 0162/1c, 0162/1d, 0166/, 0167/, 0177/, 0178/, 0179/3, 0179/4a, 0179/4c, 0181/, 0182/, Drávatamási, 0122/, 0123/, Istvándi, 0101/, 0102/, 081/, 083/, 084/, 097/	Barcs, 19 D, 20 BT 1, 20 NY 3, 20 Q, 21 C, 21 D, 21 G, 21 H, 21 I, 21 J, 21 NY 4, 21 S, 21 T, 21 TN, 22 D, 22 E, 30 A 1, 30 E, 30 NY, 31 A 2, 31 TI 1, 9 NY 3, Darány, 10 C, 10 K, 10 TI 1, 10 TI 2, 10 TI 3, 11 A, 11 D, 11 E, 11 G, 11 H, 11 I, 11 J, 11 K, 11 L, 11 N, 11 O, 11 P, 12 D, 12 F, 12 H, 12 I, 12 TI 2, 13 E, 13 I, 13 K, 13 M, 13 N, 13 S, 13 TI 1, 13 TI 4, 19 NY 2, 19 T, 19 U, 21 C, 21 E, 21 F, 21 H, 21 NY 1, 22 A, 22 E, 22 I, 22 J, 22 NY, 22 TI 1, 23 A, 23 B, 23 C, 23 D, 23 F, 24 A, 24 B, 24 D, 24 I, 24 M, 24 N, 24 O, 24 P, 24 TI, 25 G, 26 C, 26 CE, 26 D, 26 F, 26 H, 27 H, 27 I, 28 E, 28 H, 28 N, 4 DT, 4 G, 8 R, 8 W, 9 D, 9 E, 9 G, 9 H, 9 I, 9 J, 9 M, 9 N, 9 O, 9 TN, Drávatamási, 8 I, 8 P, Istvándi, 21 L, 30 E, 30 H, 30 J, 30 TI, 30 TN 2, 31 A, 31 C, 31 H, 32 A, 33 A, 33 CE, 34 E, 34 G, 34 I, 34 TI, 36 A, 36 B, 36 C, 36 K, 36 M
KE-4	Degradált, jellegtelen gyepek	19,305	Barcs, 0115/, 0120/, 0125/, 0126/, 0127/, 0128/, 0129/, 0149/1, 0149/2, 0150/, 0151/, 0152/2, 0153/1, 0154/, 0155/, 0157/, 0158/, 038/, 039/, 042/b, 096/4, 098/4, Darány, 0123/a, 0141/10a, 0141/5, 0150/, 0151/, 0157/1, 0157/4, 0158/, 0159/a, 0159/b, 0159/c, 0162/1a, 0165/, 0173/a, 0174/a, Drávatamási, 0123/, 0124/, 0125/, 0127/, Istvándi, 0102/, 081/	Barcs, 19 E, 19 F, 20 D, 20 O, 32 B, 32 E, 32 F, 33 A, 33 C, 33 F, 33 H, 33 NY 1, 33 S, 44 K, 44 NY 2, 44 VF, 73 C, 75 TN 3, 75 TN 5, 8 E, 8 O, 8 Q, 8 T, 8 TI 2, Darány, 1 G, 11 C, 2 A, 2 B, 2 H, 23 D, 24 J, 24 O, 26 G, 26 H, 26 J, 26 L, 27 B, 27 C, 27 L, 27 M, 27 U, 27 V, 28 B, 32 F, 32 TI, 6 C, 6 L, 9 G, 9 P, 9 TN, Drávatamási, 7 G, 7 H, 7 L, 8 E, 8 G, 8 I, 8 T, 8 TI, Istvándi, 32 C, 32 E, 33 CE, 38 TI

KE-5	Természetes erdők	559,615	Barcs, 0104/3, 0105/, 0106/, 0109/1, 0109/2, 0109/3, 0110/1, 0112/, 0113/, 0114/, 0115/, 0116/, 0117/, 0118/, 0119/, 0120/, 0121/1, 0121/2, 0122/, 0123/, 0124/, 0125/, 0126/, 0127/, 0129/, 0130/1, 0130/2, 0131/, 0132/, 0133/, 0134/, 0135/, 0136/, 0137/, 0138/a, 0140/, 0141/, 0143/, 0144/, 0145/1, 0145/2, 0146/, 0147/, 0148/, 0149/1, 0149/2, 0150/, 0151/, 0152/1, 0152/2, 0153/1, 0153/2, 0154/, 0155/, 0156/, 0157/, 0158/, 0159/, 0160/, 0161/, 0162/a, 0162/b, 039/, 040/, 041/, 042/a, 042/b, 048/, 049/, 051/, 052/, 053/, 054/, 055/, 056/, 057/, 058/, 059/, 060/, 061/, 064/, 069/, 071/, 072/4, 088/, 090/3, 090/4, 091/, 092/1, 092/2a, 092/2b, 099/, Darány, 0123/a, 0123/b, 0123/c, 0123/d, 0123/f, 0123/h, 0123/j, 0123/k, 0141/10a, 0141/10c, 0141/10f, 0141/10g, 0141/10h, 0141/5, 0141/6a, 0142/, 0149/a, 0157/4, 0160/2, 0161/, 0162/1a, 0162/1b, 0162/1c, 0162/1d, 0163/, 0165/, 0166/, 0168/, 0169/, 0170/, 0171/, 0172/, 0173/a, 0173/b, 0174/a, 0175/, 0176/a, 0176/b, 0176/c, 0177/, 0178/, 0179/3, 0179/4a, 0179/4b, 0179/4c, 0181/, 0182/, Drávatamási, 0120/, 0122/, 0123/, 0124/, 0125/, 0126/, 0127/, 0128/, 0134/, 089/, 097/, 099/, Istvándi, 0100/, 0101/, 0102/, 0112/, 0113/, 080/, 081/, 082/a, 082/b, 083/, 084/, 097/, Kastélyosdombó, 0317/a, 0317/c, 0320/	Barcs, 19 D, 19 E, 19 K, 19 L, 19 M, 19 N, 19 NY 3, 19 O, 19 VI, 20 A, 20 B, 20 BT 1, 20 BT 2, 20 C, 20 D, 20 I, 20 J, 20 K, 20 L, 20 NY 3, 20 NY 5, 20 O, 20 Q, 20 R, 20 S, 20 T, 20 U, 21 B, 21 C, 21 G, 21 H, 21 L, 21 M, 21 NY 1, 21 NY 2, 21 NY 4, 21 P, 21 S, 21 TN, 23 C, 23 D, 23 E, 23 F, 30 BT, 30 E, 30 J, 30 NY, 31 A 1, 31 A 2, 31 B, 31 C, 31 D, 31 F, 31 G, 31 NY 1, 31 S, 31 T, 34 E, 34 NY 2, 35 B, 35 BT 1, 35 D, 35 E, 35 F, 35 G, 35 H, 35 I, 35 K, 35 L, 35 M, 35 NY 1, 35 NY 3, 36 A, 36 B, 36 BT, 36 C, 36 D, 36 E, 36 F, 36 G, 36 H, 36 I, 36 J, 36 NY, 37 B, 37 BT, 37 D, 37 G, 37 H, 37 I, 37 J, 37 L, 37 M, 37 NY, 38 A, 38 B, 38 BT, 38 C, 38 D, 38 E, 38 F, 38 G, 38 H, 38 I, 38 J, 38 K, 38 M, 38 NY 2, 39 B, 39 BT 1, 39 C, 39 D, 39 E, 39 G, 39 H, 39 I, 39 J, 39 NY 1, 40 B, 40 BT 2, 40 C, 40 D, 40 N, 40 NY 1, 40 NY 3, 44 BT, 44 D, 44 E, 44 M, 45 BT 1, 73 A, 73 B, 73 C, 75 D, 75 F, 75 G, 75 TI, 75 TN 1, 75 TN 2, 75 TN 3, 75 TN 4, 75 TN 5, 8 A, 8 B, 8 C, 8 D, 8 E, 8 F, 8 G, 8 H, 8 I, 8 J, 8 K, 8 L, 8 M, 8 N, 8 NY, 8 O, 8 P, 8 Q, 8 R, 8 S, 8 T, 8 VI 3, 9 A, 9 B, 9 BT 3, 9 C, 9 D, 9 E, 9 F, 9 G, 9 J, 9 L, 9 M, 9 N, 9 NY 1, 9 NY 3, 9 TN 3, 9 VI, Darány, 1 B, 1 C, 1 D, 1 DT, 1 E, 1 F, 1 G, 1 H, 1 I, 1 TN, 10 B, 10 C, 10 E, 10 J, 10 K, 10 TI 1, 10 TI 2, 10 TI 3, 10 TN, 11 A, 11 B, 11 C, 11 P, 11 Q, 11 TN, 12 A, 12 B, 12 C, 12 D, 12 E, 12 F, 12 G, 12 H, 12 I, 12 TI 1, 13 A, 13 B, 13 E, 13 F, 13 G, 13 H, 13 I, 13 J, 13 K, 13 L, 13 M, 13 N, 13 O, 13 Q, 13 R, 13 S, 13 TI 4, 14 A, 14 B, 14 C, 14 F, 14 G, 14 TI, 18 D, 18 E, 18 F, 18 G, 18 H, 18 K, 18 L, 18 M, 18 NY, 18 TN, 19 J, 19 K, 19 NY 2, 19 T, 19 U, 2 B, 2 C, 2 D, 2 E, 2 F, 2 G, 2 H, 2 TN 1, 2 TN 2, 22 A, 22 H, 22 I, 22 NY, 22 TI 1, 24 I, 24 M, 25 G, 25 I, 26 D, 26 E, 26 F, 26 H, 26 K, 26 L, 27 H, 27 I, 28 B, 28 C, 28 D, 28 E, 28 F, 28 H, 28 I, 28 K, 28 L, 28 M, 28 N, 28 O, 3 B, 3 D, 3 DP, 3 E, 3 J, 3 K, 32 F, 32 J, 32 N, 32 TN, 4 A, 4 B, 4 C, 4 D, 4 E, 4 F, 5 A, 5 B, 5 F, 6 A, 6 B, 6 C, 6 E, 6 F, 6 I, 6 J, 6 K, 6 L, 6 TN 1, 6 TN 2, 6 VI, 7 A, 7 C, 7 D, 7 TN, 7 VI 1, 7 VI 2, 8 A, 8 C, 8 N, 8 P, 8 Q, 8 R, 8 S, 8 T, 8 V, 8 W, 8 Y, 9 A, 9 E, 9 F, 9 G, 9 H, 9 I, 9 K, 9 L, 9 M, 9 N, 9 O, 9 P, 9 TI, 9 TN, Drávatamási, 1 A, Drávatamási, 1 D, 4 A, 4 B, 4 DT, 4 O, 5 C, 7 G, 7 H, 7 K, 7 L, 8 CE, 8 H, 8 I, 8 P, 8 R, 8 T, 8 TI, 8 U, 9 CE 2, Istvándi, 12 I, 21 A, 21 C, 21 D, 21 E, 22 A, 22 C, 22 D, 22 E, 22 F, 22 G, 22 H, 22 I, 22 J, 22 K, 22 L, 22 M, 30 A, 30 B, 30 D, 30 E, 30 H, 30 TI, 33 A, 33 C, 33 CE, 34 B, 34 C, 34 D, 34 G, 34 H, 34 J, 34 K, 34 L, 34 TI, 34 TN, 36 B, 36 C, 36 E, 36 F, 36 H, 36 I, 36 J, 36 K, 36 M, 36 O, 37 A, 37 B, 38 B, 38 C, 38 D, 38 G, 38 H, 38 J, 38 K, 38 M, 38 NY, 39 B, 39 J, 39 K, 39 NY, Kastélyosdombó, 1 A, 1 B, 1 TI 1
KE-6	Természetközeli őshonos erdők	201,58	Barcs, 0100/1, 0100/3, 0109/1, 0109/2, 0112/, 0113/, 0115/, 0116/, 0117/, 0120/, 0121/2, 0122/, 0123/, 0125/, 0126/, 0127/, 0128/, 0129/, 0130/1, 0130/2, 0131/, 0132/, 0134/, 0138/a, 0138/b, 038/, 0387/1, 0387/2, 0388/, 0389/, 039/, 0390/, 0391/, 042/b, 043/, 044/b, 045/, 046/, 047/, 048/, 049/, 050/, 051/, 052/, 053/, 064/, 072/4, 088/, 096/4, 098/4, 099/, Darány, 0123/a, 0123/b, 0123/c, 0123/f, 0123/g, 0123/k, 0141/10a, 0141/10d, 0141/10h, 0141/5, 0161/, 0162/1a, 0163/, 0164/, 0165/, 0166/, 0168/, 0174/a, 0177/, 0179/3, 0179/4a, 0179/4b, 0179/4c, Drávatamási, 0134/, Istvándi, 0100/, 0101/, 0102/, 0103/, 0104/, 080/, 082/a, 082/b, 096/, 097/, 098/	Barcs, 18 BT, 19 A, 19 BT, 19 C, 19 E, 19 F, 19 H, 19 I, 19 J, 19 K, 19 L, 19 M, 19 NY 3, 19 P, 19 Q, 20 A, 20 B, 20 BT 2, 20 C, 20 D, 20 E, 20 F, 20 G, 20 I, 20 J, 20 K, 20 L, 20 M, 20 N, 20 NY 2, 20 NY 3, 20 NY 4, 20 NY 5, 20 O, 20 P, 20 Q, 20 R, 20 T, 20 U, 21 B, 21 M, 21 NY 1, 21 NY 2, 21 NY 4, 21 O, 22 E, 22 F 1, 22 F 2, 22 NY, 31 L, 31 M, 31 N, 31 NY 2, 31 O, 33 A, 33 E, 33 F, 33 H, 33 M, 33 N, 33 NY 1, 33 NY 2, 33 O, 33 R, 33 U, 34 A, 34 B, 34 BT, 34 C, 34 D, 34 E, 34 F, 34 NY 2, 35 BT 1, 35 BT 2, 35 E, 35 I, 35 L, 35 M, 35 NY 3, 40 G, 40 H, 40 NY 2, 40 T, 44 B, 44 BT, 44 C, 44 K, 44 NY 2, 44 VF, 45 B, 46 BT 1, 46 BT 2, 46 D, 46 F, 46 G, 46 H, 46 I, 46 J, 46 L, 46 NY, 47 B, 47 BT 1, 47 BT 2, 47 D, 47 I, 47 J, 47 K, 47 L, 47 NY 1, 47 NY 2, 73 A, 73 E, 75 D, 75 TN 2, 9 D, 9 F, 9 H, 9 NY 3, 9 TN 2, Darány, 11 B, 11 O, 12 A, 12 C, 12 D, 12 G, 12 H, 12 TI 2, 13 E, 13 F, 13 G, 13 J, 13 L, 13 M, 13 P, 13 R, 13 S, 14 NY, 17 B, 17 E, 17 NY, 19 B, 19 NY 1, 19 W, 2 F, 26 F, 26 K, 27 H, 27 L, 27 M, 28 H, 28 I, 28 M, 28 N, 28 O, 3 A, 3 B, 3 D, 3 DP, 3 DT, 3 E, 3 F, 3 G, 3 H, 3 J, 3 K, 3 M, 3 NY, 3 TN 1, 3 TN 2, 32 F, 4 B, 4 C, 4 D, 4 E, 4 F, 5 F, 6 E, 7 C, 7 D, 7 F, 7 TN, 8 J, 8 K, 8 L, 8 M, 8 N, 8 V, 8 X, 9 C, 9 G, 9 H, 9 I, 9 J, 9 N, 9 TN, Drávatamási, 7 C, 7 K, Istvándi, 12 I, 12 N, 21 E, 22 H, 22 I, 22 K, 22 M, 30 H, 30 TN 1, 30 TN 2, 31 A, 31 B, 31 C, 31 D, 31 E, 31 F, 31 G, 31 H, 31 NY, 31 TN, 32 A, 32 C, 32 E, 32 F, 32 G, 32 J, 32 N, 32 O, 32 X, 33 CE, 33 G, 33 I, 33 J, 33 K, 34 I, 35 B, 35 E, 35 H, 35 NY

KE-7	Ültetvényt-szerű és/vagy féltermészetes erdők	761,039	Barcs, 0102/3, 0102/4, 0102/5, 0103/, 0104/1, 0104/3, 0106/, 0107/, 0108/, 0109/1, 0110/1, 0110/2, 0111/, 0112/, 0113/, 0114/, 0115/, 0116/, 0120/, 0123/, 0125/, 0130/1, 0132/, 0133/, 0137/, 0138/a, 0138/b, 0139/, 0140/, 0141/, 0142/, 0143/, 0145/1, 0145/2, 0146/, 0147/, 0149/1, 0150/, 0151/, 0152/2, 037/, 038/, 0389/, 039/, 040/, 042/a, 042/b, 042/c, 043/, 044/a, 044/b, 045/, 046/, 047/, 048/, 049/, 050/, 051/, 053/, 054/, 057/, 058/, 059/, 060/, 061/, 062/, 063/, 064/, 066/, 067/, 068/, 069/, 070/, 071/, 072/4, 085/, 087/2, 088/, 092/1, 092/2a, 093/, 094/1, 094/2, 094/3, 095/, 096/1, 096/2, 096/3, 096/4, 097/, 098/4, 099/, Darány, 0123/a, 0123/d, 0123/f, 0123/g, 0123/j, 0126/, 0141/10a, 0141/10b, 0141/10c, 0141/10h, 0141/4, 0141/5, 0141/6a, 0141/6b, 0141/9a, 0141/9b, 0142/, 0149/a, 0150/, 0157/4, 0158/, 0159/a, 0159/c, 0159/d, 0160/2, 0161/, 0162/1a, 0162/1c, 0162/1d, 0163/, 0164/, 0165/, 0166/, 0167/, 0168/, 0169/, 0170/, 0171/, 0172/, 0173/a, 0173/b, 0174/a, 0175/, 0176/a, 0176/b, 0176/c, 0177/, 0178/, 0179/3, 0179/4a, 0179/4c, 0182/, Drávatamási, 0100/, 0101/, 0102/, 0103/, 0106/, 0107/, 0108/, 0109/, 0114/, 0115/, 0116/, 0117/, 0118/, 0119/, 0120/, 0122/, 0126/, 0127/, 0128/, 0129/, 0130/, 0131/, 0133/, 0134/, 0137/, 089/, 097/, 098/, 099/, Istvándi, 0100/, 0101/, 0102/, 0103/, 0104/, 0105/, 0112/, 0113/, 080/, 081/, 082/a, 082/b, 084/, 093/1, 096/, 097/, 098/, Kastélyosdombó, 0316/, 0317/a, 0317/b, 0317/c, 0317/d, 0318/, 0319/, 0320/, 0321/, 0322/, 0323/, 0324/, 0325/, 0326/, 0327/, 0328/, 0329/	Barcs, 19 BT, 19 D, 19 M, 20 BT 1, 20 BT 2, 20 E, 20 F, 20 G, 20 H, 20 I, 20 M, 20 N, 20 NY 2, 20 NY 4, 20 NY 5, 20 Q, 20 R, 21 B, 21 BT, 21 C, 21 D, 21 E, 21 G, 21 H, 21 I, 21 J, 21 K, 21 L, 21 M, 21 N, 21 NY 1, 21 NY 2, 21 NY 3, 21 NY 4, 21 P, 21 S, 21 T, 21 TN, 22 A, 22 B 1, 22 G 1, 22 G 2, 23 A, 23 B, 23 BT 1, 23 BT 2, 23 C, 23 D, 23 I 1, 23 I 2, 23 J, 23 K, 23 NY 1, 24 A, 24 B, 24 C, 24 D, 30 A 1, 30 B, 30 C, 30 F, 30 G, 30 H, 30 I, 30 J, 30 K, 30 L, 30 NY, 31 A 2, 31 BT 1, 31 BT 2, 31 C, 31 D, 31 E 1, 31 E 2, 31 F, 31 G, 31 H 1, 31 H 2, 31 I, 31 J, 31 K, 31 L, 31 N, 31 NY 1, 31 NY 2, 31 Q, 31 R, 31 S, 31 T, 32 B, 32 BT, 32 C 1, 32 C 2, 32 D, 32 E, 32 G 1, 32 I, 32 K 1, 32 K 2, 33 A, 33 B, 33 BT, 33 C, 33 E, 33 F, 33 G, 33 H, 33 J, 33 K, 33 L, 33 N, 33 NY 1, 33 NY 3, 33 O, 33 P, 33 Q, 33 T, 33 U, 34 A, 34 G, 34 NY 1, 35 BT 1, 35 BT 2, 35 C, 35 D, 35 J, 35 NY 1, 36 A, 36 BT, 36 D, 36 E, 36 G, 36 H, 36 I, 36 J, 36 NY, 37 BT, 37 C, 37 E, 37 F, 37 H, 37 I, 37 K, 37 L, 37 NY, 38 G, 38 H, 38 J, 38 K, 38 M, 39 A, 39 B, 39 BT 1, 39 BT 2, 39 C, 39 D, 39 E, 39 G, 39 H, 39 I, 39 J, 39 K, 39 L, 39 NY 2, 40 A, 40 B, 40 BT 2, 40 C, 40 D, 40 E, 40 F, 40 J, 40 L, 40 M, 40 N, 40 NY 1, 40 NY 2, 40 NY 3, 40 Q, 40 S, 40 T, 40 TI, 40 U, 40 V, 40 VI, 44 B, 44 BT, 44 D, 44 E, 44 F, 44 G, 44 I, 44 J, 44 K, 44 L, 44 M, 44 NY 1, 44 NY 2, 44 NY 3, 44 VF, 45 A, 45 B, 45 BT 1, 45 BT 2, 45 C, 45 D, 45 E, 45 F, 45 G, 45 H, 45 I, 45 J, 45 NY 1, 45 NY 2, 45 NY 3, 46 BT 1, 46 BT 2, 46 E, 46 G, 47 B, 47 BT 1, 47 BT 2, 47 C, 47 D, 47 F, 47 G, 47 H, 47 I, 47 J, 47 K, 47 L, 47 NY 1, 47 NY 2, 72 CE 3, 72 K, 73 A, 73 C, 73 D, 73 E, 73 F, 73 G, 73 H, 75 TN 4, 8 A, 8 B, 8 F, 8 G, 8 H, 8 I, 8 J, 8 K, 8 L, 8 M, 8 N, 8 NY, 8 Q, 8 T, 8 TI 2, 9 B, 9 BT 3, 9 C, 9 D, 9 E, 9 F, 9 G, 9 H, 9 I, 9 J, 9 L, 9 M, 9 N, 9 NY 1, 9 NY 2, 9 NY 3, 9 TN 1, 9 TN 2, 9 TN 3, Darány, 1 A, 1 B, 1 C, 1 D, 1 DT, 1 E, 1 F, 1 H, 1 TN, 10 C, 10 TI 2, 11 B, 11 C, 11 D, 11 E, 11 F, 11 G, 11 H, 11 I, 11 J, 11 K, 11 N, 11 O, 11 P, 11 Q, 12 A, 12 E, 12 F, 12 H, 12 I, 12 TI 1, 13 A, 13 I, 13 K, 13 N, 13 TI 1, 14 A, 14 B, 14 C, 14 F, 14 G, 14 H, 14 NY, 15 A, 15 B, 15 D, 15 E, 15 F, 15 NY, 16 C, 17 A, 17 B, 17 C, 17 D, 17 E, 17 F, 17 NY, 18 A, 18 B, 18 C, 18 D, 18 E, 18 I, 18 J, 18 K, 18 NY, 19 A, 19 B, 19 C, 19 D, 19 E, 19 F, 19 G, 19 H, 19 I, 19 J, 19 K, 19 L, 19 M, 19 N, 19 NY 1, 19 O, 19 P, 19 Q, 19 R, 19 T, 19 W, 19 Y, 2 E, 2 F, 2 G, 21 A, 21 B, 21 C, 21 NY 1, 22 A, 22 B, 22 E, 22 F, 22 H, 22 I, 22 J, 22 NY, 22 TI 1, 22 TI 2, 23 B, 23 C, 23 E, 24 A, 24 B, 24 C, 24 G, 24 H, 24 J, 24 K, 24 O, 24 P, 24 TI, 25 C, 25 D, 25 E, 25 H, 26 A, 26 B, 26 C, 26 CE, 26 F, 26 G, 26 H, 26 I, 26 K, 26 N, 27 A, 27 B, 27 C, 27 D, 27 E, 27 F, 27 H, 27 I, 27 J, 27 K, 27 L, 27 M, 27 N, 27 O, 27 P, 27 Q 1, 27 Q 2, 27 R, 27 S, 27 T, 27 U, 27 V, 27 W, 27 X, 27 Y, 28 B, 28 F, 28 G, 28 L, 28 M, 3 A, 3 DP, 3 DT, 3 G, 3 NY, 3 TN 2, 32 F, 32 J, 32 N, 32 TI, 32 TN, 4 A, 4 B, 4 D, 4 DT, 4 E, 4 F, 4 G, 4 H, 5 A, 5 B, 5 E, 5 F, 6 A, 6 B, 6 C, 6 E, 6 H, 6 I, 6 J, 6 K, 6 L, 6 TN 1, 7 A, 7 B, 7 F, 7 VI 2, 8 A, 8 C, 8 E, 8 G, 8 O, 8 P, 8 Q, 8 R, 8 V, 8 Y, 9 D, 9 G, 9 O, 9 P, 9 TN, Drávatamási, 1 A, 1 B, 1 C, 1 D, 1 E, 1 F, 1 G, 1 H, 1 I, 1 J, 1 K, 1 L, 1 M, 2 E, 2 F, 2 I, 2 L, 2 X, 2 Y, 4 D, 4 E, 4 G, 4 I, 4 J, 4 L, 4 O, 4 P, 5 A, 5 C, 7 B, 7 C, 7 D, 7 E, 7 F, 7 G, 7 H, 7 J, 7 K, 7 L, Istvándi, 12 G, 12 I, 12 J, 12 K, 21 E, 21 I, 21 J, 22 A, 22 B, 22 C, 22 D, 22 E, 22 F, 22 G, 22 H, 22 I, 22 J, 22 K, 22 L, 22 M, 30 A, 30 B, 30 C, 30 D, 30 E, 30 H, 30 I, 30 J, 30 TN 1, 30 TN 2, 31 H, 32 E, 32 F, 32 J, 32 K, 32 M, 32 N, 32 O, 32 X, 32 Y, 32 Z, 33 C, 33 CE, 34 B, 34 C, 34 D, 34 E, 34 G, 34 I, 34 J, 34 K, 34 L, 35 A, 35 B, 35 E, 35 G, 35 H, 35 NY, 36 E, 36 F, 36 G, 36 H, 36 J, 36 L, 36 M, 36 N, 37 B, 37 C, 38 A, 38 B, 38 C, 38 D, 38 E, 38 G, 38 J, 38 L, 38 M, 38 NY, 38 TI, 39 D, 39 F, 39 G, 39 H, 39 K, 39 L, 39 M, 39 NY, 39 Q, 39 R, 39 V, 39 Y, Kastélyosdombó, 1 A, 1 B, 1 C, 1 D, 1 E, 1 F, 1 G, 1 H, 1 I, 1 KT 1, 1 KT 2, 1 TI 2, 1 VF
Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Területe (Ha)	Érintett földrészletek	Érintett erdőrészletek

KE-8	Idegenhonos fafajú erdők	1687,554	Barcs, 0100/1, 0100/2, 0100/3, 0101/, 0102/1, 0102/5, 0104/2, 0104/3, 0109/1, 0109/3, 0110/1, 0111/, 0112/, 0113/, 0114/, 0115/, 0120/, 0123/, 0124/, 0125/, 0134/, 0135/, 0136/, 0141/, 0150/, 0151/, 0152/2, 0153/1, 0154/, 0155/, 0159/, 0164/, 036/, 037/, 038/, 0387/1, 0387/2, 0388/, 0389/, 039/, 0390/, 0391/, 0395/6, 0395/7, 040/, 042/a, 042/b, 042/c, 043/, 044/a, 044/b, 045/, 046/, 047/, 048/, 049/, 050/, 051/, 052/, 053/, 054/, 055/, 056/, 057/, 059/, 060/, 061/, 062/, 063/, 064/, 066/, 067/, 068/, 069/, 072/1, 072/2, 072/3, 072/4, 085/, 086/, 087/2, 088/, 089/, 090/3, 090/4, 090/6, 092/2a, 093/, 094/3, 095/, 096/2, 096/4, 097/, 098/1, 098/2, 098/3, 098/4, 099/, Darány, 0123/a, 0123/b, 0123/c, 0123/d, 0123/f, 0123/g, 0123/j, 0123/k, 0126/, 0127/2, 0141/10a, 0141/10b, 0141/10d, 0141/10f, 0141/10g, 0141/10h, 0141/4, 0141/5, 0141/6a, 0141/9a, 0142/, 0149/a, 0149/b, 0150/, 0151/, 0152/1, 0152/2, 0154/a, 0154/b, 0154/c, 0155/, 0156/, 0157/1, 0157/3, 0157/4, 0158/, 0159/a, 0159/b, 0159/c, 0159/d, 0159/f, 0159/g, 0160/2, 0161/, 0162/1a, 0162/1c, 0162/2, 0163/, 0164/, 0165/, 0166/, 0167/, 0168/, 0169/, 0170/, 0171/, 0172/, 0173/a, 0173/b, 0174/a, 0175/, 0176/a, 0176/b, 0176/c, 0177/, 0179/3, 0179/4a, 0179/4b, 0179/4c, 0181/, Drávatamási, 0101/, 0102/, 0103/, 0104/, 0105/, 0106/, 0107/, 0108/, 0109/, 0112/, 0113/, 0114/, 0115/, 0116/, 0117/, 0118/, 0120/, 0122/, 0123/, 0124/, 0125/, 0126/, 0127/, 0128/, 0129/, 0130/, 0131/, 0132/, 0133/, 0134/, 0137/, 087/, 088/, 089/, 092/, 093/, 094/, 096/, 097/, 098/, 099/, Istvándi, 0100/, 0101/, 0102/, 0103/, 0104/, 0105/, 0113/, 080/, 081/, 082/a, 082/b, 083/, 084/, 093/1, 094/, 096/, 097/, 098/, 099/1, 099/2, Kastélyosdombó, 0316/, 0317/a, 0317/c, 0317/d, 0318/, 0319/, 0320/, 0321/, 0322/, 0323/, 0324/, 0325/, 0326/, 0327/, 0328/, 0329/, 0330/	Barcs, 17 BT, 18 BT, 19 A, 19 BT, 19 C, 19 D, 19 E, 19 F, 19 G, 19 H, 19 I, 19 J, 19 M, 19 N, 19 O, 19 P, 19 Q, 19 VI, 20 A, 20 B, 20 BT 1, 20 C, 20 D, 20 E, 20 F, 20 G, 20 H, 20 I, 20 J, 20 N, 20 NY 2, 20 NY 4, 20 NY 5, 20 P, 20 Q, 20 R, 20 S, 20 U, 21 A, 21 B, 21 BT, 21 C, 21 D, 21 E, 21 I, 21 K, 21 M, 21 NY 1, 21 NY 2, 21 NY 4, 21 O, 21 T, 21 TN, 22 A, 22 B 1, 22 BT, 22 C 1, 22 C 2, 22 D, 22 E, 22 F 1, 22 F 2, 22 G 1, 22 NY, 23 A, 23 E, 23 F, 23 G 1, 23 G 2, 23 H, 23 J, 23 NY 2, 24 A, 24 B, 24 C, 24 D, 30 A 1, 30 A 2, 30 A 3, 30 A 4, 30 B, 30 BT, 30 C, 30 D, 30 E, 30 F, 30 G, 30 H, 30 I, 30 J, 30 K, 30 L, 30 NY, 31 A 1, 31 A 2, 31 B, 31 BT 1, 31 BT 2, 31 C, 31 E 1, 31 F, 31 H 1, 31 J, 31 K, 31 L, 31 M, 31 N, 31 NY 2, 31 O, 31 P, 31 Q, 31 R, 31 T, 31 TI 1, 32 B, 32 BT, 32 C 1, 32 C 2, 32 D, 32 E, 32 F, 32 G 1, 32 G 2, 32 H, 32 I, 32 K 1, 32 K 2, 32 L, 33 A, 33 B, 33 BT, 33 C, 33 D, 33 E, 33 F, 33 G, 33 H, 33 J, 33 K, 33 L, 33 N, 33 NY 1, 33 NY 2, 33 NY 3, 33 NY 4, 33 P, 33 Q, 33 S, 33 T, 33 U, 34 A, 34 B, 34 C, 34 E, 34 F, 34 G, 34 NY 1, 35 A, 35 B, 35 BT 1, 35 BT 2, 35 C, 35 D, 35 E, 35 F, 35 G, 35 H, 35 I, 35 J, 35 K, 35 L, 35 M, 35 NY 1, 35 NY 3, 36 A, 36 B, 36 BT, 36 C, 36 D, 36 E, 36 F, 36 G, 36 H, 36 I, 36 J, 36 NY, 37 A, 37 B, 37 BT, 37 C, 37 D, 37 E, 37 F, 37 G, 37 H, 37 J, 37 K, 37 M, 37 NY, 38 B, 38 BT, 38 C, 38 D, 38 E, 38 F, 38 I, 38 N, 38 NY 1, 38 NY 2, 39 A, 39 B, 39 BT 1, 39 BT 2, 39 C, 39 D, 39 E, 39 G, 39 H, 39 I, 39 J, 39 K, 39 L, 39 NY 1, 39 NY 2, 40 A, 40 B, 40 BT 2, 40 D, 40 F, 40 G, 40 H, 40 I, 40 J, 40 K, 40 L, 40 M, 40 NY 1, 40 NY 2, 40 NY 3, 40 NY 4, 40 Q, 40 R, 40 S, 40 T, 40 TI, 40 U, 40 V, 40 VI, 44 A, 44 B, 44 BT, 44 C, 44 F, 44 G, 44 H, 44 I, 44 J, 44 K, 44 L, 44 M, 44 NY 1, 44 NY 2, 44 NY 3, 44 VF, 45 A, 45 B, 45 BT 1, 45 BT 2, 45 C, 45 D, 45 E, 45 F, 45 G, 45 H, 45 I, 45 J, 45 NY 1, 45 NY 2, 45 NY 3, 46 A, 46 BT 1, 46 BT 2, 46 C, 46 D, 46 E, 46 F, 46 G, 46 J, 46 K, 46 L, 46 NY, 47 A, 47 BT 1, 47 C, 47 D, 47 F, 47 G, 47 H, 47 L, 47 NY 1, 47 NY 2, 73 A, 73 B, 73 C, 73 D, 73 E, 73 F, 73 G, 73 H, 75 D, 75 TN 1, 75 TN 3, 8 A, 8 B, 8 C, 8 D, 8 E, 8 F, 8 G, 8 H, 8 I, 8 J, 8 N, 8 NY, 8 O, 8 P, 8 Q, 8 R, 8 S, 8 T, 8 TI 1, 8 TI 2, 8 VI 2, 9 J, 9 NY 3, Darány, 1 A, 1 B, 1 C, 1 D, 1 DT, 1 E, 1 F, 1 G, 1 H, 1 I, 1 TN, 10 C, 10 J, 10 K, 10 TI 2, 10 TI 3, 11 A, 11 B, 11 C, 11 D, 11 E, 11 F, 11 G, 11 H, 11 I, 11 J, 11 K, 11 L, 11 N, 11 O, 11 P, 11 TN, 12 A, 12 C, 12 D, 12 E, 12 F, 12 G, 12 H, 12 I, 12 TI 1, 13 A, 13 B, 13 C, 13 E, 13 F, 13 G, 13 H, 13 I, 13 M, 13 P, 13 Q, 13 R, 13 S, 13 TI 1, 13 TI 3, 14 A, 14 B, 14 C, 14 F, 14 G, 14 H, 14 NY, 15 A, 15 B, 15 C, 15 D, 15 E, 15 F, 15 NY, 16 A, 16 B, 16 C, 16 D, 16 E, 16 F, 16 NY, 17 A, 17 B, 17 C, 17 D, 17 E, 17 F, 17 NY, 18 A, 18 B, 18 C, 18 D, 18 E, 18 I, 18 J, 18 K, 18 L, 18 M, 18 NY, 19 A, 19 B, 19 C, 19 D, 19 E, 19 F, 19 G, 19 H, 19 I, 19 J, 19 K, 19 L, 19 M, 19 N, 19 NY 1, 19 NY 2, 19 O, 19 P, 19 Q, 19 R, 19 T, 19 U, 19 W, 19 Y, 2 A, 2 B, 2 C, 2 D, 2 F, 2 G, 2 H, 21 A, 21 B, 21 C, 21 CE, 21 D, 21 E, 21 F, 21 H, 21 NY 1, 21 NY 2, 22 A, 22 B, 22 C, 22 D, 22 F, 22 H, 22 J, 22 NY, 22 TI 2, 23 A, 23 B, 23 C, 23 D, 23 E, 23 F, 24 A, 24 B, 24 C, 24 D, 24 E, 24 F, 24 G, 24 H, 24 I, 24 J, 24 K, 24 M, 24 N, 24 O, 24 P, 24 TI, 25 A, 25 C, 25 D, 25 E, 25 G, 25 H, 25 I, 26 A, 26 B, 26 C, 26 CE, 26 D, 26 F, 26 G, 26 H, 26 I, 26 J, 26 K, 26 L, 26 N, 27 A, 27 B, 27 C, 27 D, 27 E, 27 F, 27 H, 27 I, 27 J, 27 K, 27 L, 27 M, 27 N, 27 O, 27 P, 27 Q 1, 27 Q 2, 27 R, 27 S, 27 T, 27 U, 27 V, 27 W, 27 X, 27 Y, 28 B, 28 C, 28 D, 28 E, 28 F, 28 G, 28 H, 28 I, 28 K, 28 L, 28 M, 28 N, 28 O, 3 A, 3 B, 3 D, 3 DP, 3 DT, 3 E, 3 F, 3 H, 3 I, 3 J, 3 L, 3 NY, 3 TN 1, 3 TN 2, 32 F, 32 J, 32 L, 32 N, 32 TI, 4 A, 4 B, 4 C, 4 D, 4 DT, 4 F, 4 G, 4 H, 5 A, 5 B, 5 E, 5 F, 6 A, 6 B, 6 C, 6 D, 6 E, 6 F, 6 G, 6 H, 6 I, 6 J, 6 L, 6 TN 1, 6 TN 2, 7 A, 7 B, 7 C, 7 D, 7 E, 7 F, 7 TI, 7 TN, 7 VI 2, 8 A, 8 C, 8 E, 8 G, 8 H, 8 I, 8 J, 8 K, 8 L, 8 N, 8 O, 8 P, 8 R, 8 U, 8 V, 8 W, 8 X, 8 Y, 8 Z, 9 A, 9 C, 9 G, 9 I, 9 M, 9 N, 9 O, 9 P, 9 TN, Drávatamási, 1 A, 1 B, 1 C, 1 D, 1 E, 1 F, 1 G, 1 H, 1 I, 1 J, 1 K, 1 L, 1 M, 2 B, 2 F, 2 I, 2 L, 2 NY 1, 2 X, 2 Y, 3 G, 4 A, 4 B, 4 C, 4 D, 4 DT, 4 E, 4 F, 4 G, 4 H, 4 I, 4 J, 4 K, 4 L, 4 O, 4 P, 4 Q, 4 R, 5 C, 7 A, 7 B, 7 C, 7 D, 7 E, 7 F, 7 G, 7 H, 7 I, 7 J, 7 K, 7 L, 8 A, 8 B, 8 C, 8 CE, 8 D, 8 E, 8 F, 8 G, 8 H, 8 I, 8 J, 8 K, 8 L, 8 M, 8 N, 8 O, 8 P, 8 Q, 8 R, 8 S, 8 T, 8 TI, 8 U, 9 A, 9 B, 9 C, 9 CE 2, 9 D, 9 DT, 9 E, 9 G, 9 H, 9 I, 9 J, 9 K, 9 L, 9 M, Istvándi, 12 G, 12 I, 12 J, 12 K, 12 N, 21 A, 21 C, 21 D, 21 E, 21 G, 21 H, 21 I, 21 J, 21 L, 22 A, 22 B, 22 C, 22 D,
------	-----------------------------	----------	--	--

				22 E, 22 F, 22 G, 22 H, 22 I, 22 L, 22 M, 30 A, 30 B, 30 C, 30 D, 30 E, 30 H, 30 I, 30 J, 30 TI, 30 TN 1, 30 TN 2, 31 A, 31 B, 31 C, 31 D, 31 E, 31 F, 31 H, 31 I, 31 NY, 31 TN, 32 A, 32 C, 32 D, 32 E, 32 F, 32 G, 32 H, 32 I, 32 J, 32 K, 32 M, 32 N, 32 O, 32 P, 32 Q, 32 R, 32 T, 32 V, 32 W, 32 X, 32 Y, 32 Z, 33 A, 33 CE, 33 G, 33 I, 33 J, 33 K, 33 L, 34 B, 34 C, 34 D, 34 E, 34 G, 34 H, 34 I, 34 J, 34 K, 34 L, 34 TI, 35 A, 35 B, 35 C, 35 D, 35 E, 35 F, 35 G, 35 H, 35 NY, 36 A, 36 B, 36 C, 36 D, 36 E, 36 F, 36 G, 36 H, 36 I, 36 J, 36 K, 36 L, 36 M, 36 N, 36 O, 37 A, 37 B, 37 C, 38 A, 38 B, 38 C, 38 D, 38 E, 38 F, 38 G, 38 H, 38 I, 38 J, 38 K, 38 L, 38 M, 38 NY, 38 TI, 39 A, 39 B, 39 C, 39 D, 39 E, 39 F, 39 G, 39 H, 39 I, 39 J, 39 K, 39 L, 39 M, 39 NY, 39 Q, 39 R, 39 S, 39 T, 39 U, 39 V, 39 Y, 39 Z, 8 A, Kastélyosdombó, 1 A, 1 B, 1 C, 1 D, 1 G, 1 H, 1 I, 1 KT 1, 1 KT 2, 1 TI 1, 1 TI 2, 1 VF
KE-9	Mesterséges felszínek	38,198	Barcs, 0100/1, 0100/2, 0100/3, 0101/, 0102/1, 0102/2, 0102/3, 0102/4, 0102/5, 0103/, 0104/1, 0104/2, 0104/3, 0105/, 0106/, 0108/, 0109/1, 0109/2, 0110/1, 0111/, 0115/, 0116/, 0152/1, 0152/2, 0154/, 0156/, 0157/, 0162/b, 0163/, 0164/, 0168/a, 0391/, 049/, 050/, 053/, 055/, 057/, 059/, 087/2, 088/, 090/3, 090/4, 090/5, 090/6, 092/2a, 092/2b, 094/2, 094/3, 095/, 096/1, 096/4, 098/4, 099/, Darány, 0150/, 0152/1, 0155/, 0156/, 0157/1, 0157/4, 0158/, 0159/a, 0159/d, 0160/1, 0160/2, 0161/, 0162/1a, 0163/, 0165/, 0176/a, 0176/b, 0176/c, 0177/, 0179/3, 0179/4a, 0179/4c, Drávatamási, 0104/, 089/, 092/, 093/, 094/, 096/, 097/, 098/, Istvándi, 0102/, 0103/, 0104/, 0105/, 081/, 082/a, 082/b, 084/, 096/	Barcs, 19 I, 19 J, 20 BT 2, 20 M, 20 N, 20 NY 4, 21 J, 21 K, 21 N, 22 A, 22 B 1, 22 B 2, 22 BT, 22 C 1, 22 C 2, 22 D, 22 F 1, 22 F 2, 22 G 1, 22 G 2, 22 NY, 23 A, 23 BT 2, 23 C, 23 D, 23 E, 23 F, 23 G 2, 23 I 1, 23 I 2, 23 K, 23 NY 1, 24 C, 24 D, 31 A 1, 31 A 2, 31 BT 2, 31 C, 31 E 1, 31 E 2, 31 I, 31 NY 2, 31 P, 31 T, 31 TI 1, 33 NY 2, 34 NY 1, 35 BT 1, 35 NY 1, 37 NY, 38 A, 38 C, 38 E, 75 F, 75 TI, 8 B, 8 BT 1, 8 VI 2, Darány, 13 A, 13 E, 13 K, 13 S, 13 TI 1, 15 F, 15 NY, 16 C, 16 D, 16 E, 16 F, 16 NY, 17 C, 17 D, 17 NY, 18 I, 19 A, 19 F, 19 H, 19 NY 1, 19 P, 19 R, 19 T, 19 W, 21 C, 21 CE, 21 D, 21 E, 21 F, 21 H, 21 NY 2, 22 H, 23 E, 24 A, 24 D, 24 J, 24 N, 24 TI, 3 DP, 8 N, 8 O, 8 R, 8 S, 8 T, 8 Y, Drávatamási, 1 B, 3 G, 3 H, 3 I, 4 E, 4 F, 4 G, 4 P, 9 G, 9 K, 9 L, Istvándi, 21 E, 32 I, 32 M, 32 Q, 32 V, 32 W, 33 J, 33 L, 35 E, 36 A, 36 C, 36 D, 36 E, 36 G, 36 H, 36 L, 38 A, 38 NY

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület több mint 99,5%-a (3462,06 ha) része a Duna-Dráva Nemzeti Parknak (védetté nyilvánította a 7/1996. (IV. 17.) KTM rendelet.) A tervezési terület 100%-ban része a Mura-Dráva-Duna Bioszférezervátumnak és a Nemzeti Ökológiai Hálózat magterületének. A terület jelentős része (69,4%-a, 2415,25 ha) állami tulajdonban van (többnyire a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt., és a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság vagyionkezelésében). A fennmaradó területeken a Dráva COOP Zrt., MÁV Zrt., Magyar Közút Zrt., Somogy Megyei Állami Közútkezelő KHT. és önkormányzatok gazdálkodnak (30,2%), és csupán 3% a magánkézben levő területek aránya.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végeztével – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. és 2022. évre átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti években a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2023-tól indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben. Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetők el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is. Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előíráscsoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkire lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár, biotikus károsítás) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területet érintő támogatások rövid ismertetése

Élőhelykezeléssel összefüggő mezőgazdasági támogatások

- 1) VP4-4.4.1-16 Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások
- 2) VP4-4.4.2.2-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: vízvédelmi és vizes élőhely létrehozása, fejlesztése
- 3) VP4-4.4.2.1-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése
- 4) VP4-10.1.1-15 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
- 5) VP4-10.2.1.1.-15 A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése

Erdészeti vonatkozásban

- 1) VP4-12.2.1-16 Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- 2) VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása
- 3) VP5- 8.1.1-16 Erdősítés támogatása
- 4) VP4-15.1.1-17 Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- 5) VP5- 8.5.1.-16 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
- 6) VP5-8.3.1-17 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése
- 7) VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- 8) VP4-8.5.2.-17 Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése
- 9) VP4-15.2.1.1-16 Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése
- 10) VP4-15.2.1.2-17 Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Jelenleg a Natura 2000 gyepterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés, azonban egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (pl. vizes élőhelyek) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés nincs hatályban. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó jelenlegi földhasználati előírások nem tesznek lehetővé kellő differenciálást az eltérő gyepterületek élőhelytípusok között. A fenntartási terveknek ezért is fontos feladata a konkrét helyi adottságok figyelembevételével meghatározott javaslat rendszer kidolgozása. Fontos, hogy ezen konkrét javaslatok mielőbb beépítésre kerüljenek a támogatási rendszerbe, mivel az érvényes kezelési tervvel nem rendelkező védett területek és a nem védett Natura 2000 gyepterületek a támogatási rendszerből kiszorulhatnak, vagy a természetvédelmi céloknak nem megfelelő kezelésben részesülhetnek, amennyiben a természetvédelmi célok elérése rendszeres kaszálást vagy legeltetést nem igényel. Javasolt megteremteni egyes területrészek érintetlenül hagyásának lehetőségét, úgy hogy a gazdálkodók érdekeltté váljanak a háborítatlan, gazdaságilag nem hasznosított területek megőrzésében. Az erdőterületek vonatkozásában a jelenlegi támogatási rendszer szinte kizárólag magán erdőgazdálkodók számára elérhető. Ennek következtében a területen legnagyobb arányban előforduló állami tulajdonú erdőkben a Natura 2000 elvárásokkal

összhangban levő természetvédelmi célok érvényesítéséhez szükséges rendszeres anyagi támogatás nem érhető el, csak pályázati úton szerezhető eseti támogatás. Szükséges lenne ezért olyan támogatási konstrukciókat is kidolgozni, amelyek az állami erdők valóban természetvédelmi szemléletű kezelését is lehetővé teszik. A magánerdők esetében a kompenzáció akkor lehetne eredményes, ha mértéke a pusztán gazdasági szempontú hasznosításból származó nyereséggel összevethető lenne, valamint ha a jogosultság feltételrendszere a jelenleginél pontosabban, területspecifikusan lenne meghatározva.

3.3.2. Pályázatok

A Darányi borókás területén folyamatban lévő, vagy a közeljövőben tervezett pályázatról nincs információnk. Elsősorban a Vidékfejlesztési Program, a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program, valamint a LIFE program keretében van lehetőség pályázat benyújtására.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

A célcsoportok elérésére alkalmas kommunikációs elemeket a tervezési munkához, és a kommunikáció céljaihoz igazodva választottuk ki, alkalmazkodva koronavírus járvány miatti korlátozások következtében beszűkült lehetőségekhez.

A kiválasztott célcsoportok elérése érdekében az érintett államigazgatási szervek és hatóságok, önkormányzatok, tulajdonosok, gazdálkodók, területhasználók, gazdálkodói érdekképviselői szervek, civil szervezetek hivatali kapun keresztül, postai úton és/vagy e-mailben kaptak értesítést az egyeztetési dokumentációval kapcsolatban, melyet nyilvánosan hozzáférhetővé tettünk a Duna-Dráva Nemzet Park Igazgatóság honlapján elektronikus formában. A fenntartási terv, és az egyeztetésről szóló hirdetmény közzé lett téve valamennyi érintett önkormányzat honlapján is.

A koronavírus terjedése miatt bevezetett korlátozásokra tekintettel, a tömeges megbetegedést okozó humán járvány megelőzése érdekében a fenntartási terv nyilvános fórumon való bemutatására és megvitatására nem került sor, a véleményezési eljárás lefolytatása személyes találkozók nélkül zajlott. A személyes egyeztetés és információnyújtás érdekében ügyintézőnk telefonos elérhetőségét biztosítottuk az érdekeltek számára.

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Weboldal feltöltése aktuális információkkal, és az egyeztetési dokumentumokkal. A terv a Duna-Dráva Nemzet Park Igazgatóság honlapján volt elérhető letölthető pdf formátumban.

Érintettek tájékoztatása levélben, hivatali kapun, postai úton vagy e-mailben történő megkereséssel: a következő fejezetben felsorolt címzettek számára értesítést küldtünk az egyeztetés megindításáról, illetve kértük az érintettek véleményét. Az értesítésben szerepelt az elkészült anyag internetes elérhetősége is.

Önkormányzati közzététellel is hozzáférhetővé tettük az egyeztetési dokumentációt, és az egyeztetésről szóló tájékoztatót. Az érintett önkormányzatok a honlapjukon tették közzé a fenntartási terv tervezetét.

Egyeztető tárgyalást és terepbejárást nem tartottunk, a koronavírus terjedése miatt bevezetett korlátozásokra tekintettel, a tömeges megbetegedést okozó humán járvány megelőzése érdekében.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Felhasznált kommunikációs eszköz	Érintett célcsoport	kommunikáció címzettje	időpont	levelek, e-mailek, résztvevők száma
írásos értesítés	Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező államigazgatási szerv, hatóság	Somogy Megyei Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Természetvédelmi Osztály	21 db értesítés megküldése: 2020.10.13.	5 db írásos vélemény
		Somogy Megyei Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Erdészeti Osztály		
		Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság		
		Baranya Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság		
	önkormányzatok	Barcs Város Önkormányzata		
		Darány Község Önkormányzata		
		Drávatamási Község Önkormányzata		
		Isvándi Község Önkormányzata		
		Kastélyosdombó Község Önkormányzata		
	érdekképviselői szerv	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Somogy Megyei Igazgatóság		
	vagyonkezelő, erdőgazdálkodó és vadászatra jogosult szervezet	SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt.		
	vagyonkezelő	MÁV Zrt.		
	tulajdonos	Dráva Coop Zrt		
		Magyar Közút Nonprofit Zrt. Somogy Megyei Igazgatóság		
		Magántulajdonosok		
	vadászatra jogosult szervezet	Nyugati-Gyöngyösmenti Vadásztársaság		
		Rigóci Baráti Vadásztársaság		
		Darány és Térsége Vadásztársaság		

	civil szervezet	Rinya-Dráva Szövetség LEADER Helyi Akciócsoport		
		Dráva Szövetség		
honlapon való közzététel		minden érdeklődő	2020.10.12.	

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Vélemény adó érintett szervezet/személy és a véleményezés időpontja	Vélemény	Vélemény kezelése, indoklás
Somogy Megyei Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Természetvédelmi Osztály	Kéri a „sokkoló kaszálás” fogalmának magyarázatát a tervben.	A tervet a javaslatnak megfelelően módosítottuk.
SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt.	1. Kérdésesnek tartja a B03 és B20 veszélyeztető tényezők szerepeltetését, mivel a védett erdőrészekben már nem újítanak fel idegenhonos fajokkal és a növényvédő vegyszerek alkalmazása során minden esetben csak a hatósági engedélynek megfelelően, maximális óvatossággal járnak el. 2. Javasolja a kezelési egységek erdőrészelethez igazítását.	1. A magánkézben levő erdők esetében még előfordul tájidegen fajtával való felújítás. A növényvédő vegyszerek a legkörültekintőbb használat mellett is veszélyforrásnak tekinthetők. A gyomirtók a lágyszárúszint szegényedését, érzékeny fajok eltűnését okozzák, a rovarölők veszélyeztetik a védett rovarfajokat is. 2. Igazgatóságunknak nem áll rendelkezésére az erdőtérkép vektoros állománya, az erdőtérképhez igazítás emiatt technikailag is nehezen megoldható. A fenntartási terv részletessége nem

		közelíti meg az erdőtervét, a hasonló típusú állományokban ezért az élőhelyfoltok mérete jócskán meghaladhatja az erdőrészekét. Másol az élőhelyi változatosság (és az élőhelyek eltérő kezelési igényei miatt) az erdőrésznél kisebb foltok is lehatárolásra kerülhetnek. 3. A kezelési egységek meghatározását a 3.2.1 fejezet minden kezelési egységre vonatkozóan tartalmazza (b) alpont), ezenkívül térképi lehatárolásuk is megtörtént, ezek alapján egyértelműen azonosíthatók. 4. Ebbe a kezelési egységbe a terület legjobb természetességű erdőállományai tartoznak (pl. égerlápok), a tarvágás itt mindenképpen kerülendő. Ha a felújítás a tarvágás nélkül nem lehetséges (vagy nem kifizetődő), javasoljuk a faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód alkalmazását. 5. Természetvédelmi szempontból a lassú (akár több vágásfordulóra elhúzódó) szerkezetalakítás is előnyösebb lehet, mint a sokkal jelentősebb bolygatással járó tarvágás. Az Etv. szerinti természetességi kategória javítását nem feltétlenül tartjuk természetvédelmi célnak, pl az Etv. szerinti származékterdő is lehet kiváló természetességű. Természetvédelmi szempontból a természetesség javítása az élőhelyek komplexitásának növelését, a tájidegen fajok (akár fokozatos)
	3. Javasolja az erdőtörvényben nem szereplő KE elnevezések (KE6 és KE7) definiálását. 4. A KE5 egységben az E33 javaslatot (tarvágás mellőzése) kéri kiegészíteni azzal, hogy csak „az arra alkalmas állományokban”, hiszen égeres állományok természetes felújításra nem alkalmasak. 5. KE6 kezelési egységben származék erdőkben a tarvágás mellőzésével lassú, és nehezen kivitelezhető a természetességi állapot javítása a természetes folyamatokra alapozva.	

		viasszaszorítását jelenti. Egy tarvágást követően kialakított ültetett állomány hosszú évtizedekig nem tudja betölteni ökológiai értelemben vett erdő funkcióját. Az Etv. szerint természetességi állapota ugyan javul, de a védett és a jelölő fajok számára nem nyújt megfelelő élőhelyet. A tarvágást természetvédelmi szempontból jelentős tájidegen fertőzöttség esetén, vagy a termőhelynek nem megfelelő állományok átalakításakor tartjuk elfogadhatónak, de ez ebben a kezelési egységben nem jellemző.
	6. Kifogásolja, hogy az „Ültetvényszerű és/vagy féltermészetes erdők” kezelési egység elnevezése nem felel meg az erdőtörvény fogalomrendszerének.	6. A fenntartási terv nem erdőterv, az erdőtörvény szóhasználatához igyekszik alkalmazkodni, de fogalomrendszere attól több ponton eltérhet. A KE7 (Ültetvényszerű és/vagy féltermészetes erdők) elnevezésében az „ültetvényszerű” kifejezés arra utal, hogy ültetett, nem természetes szerkezetű faállományokat soroltunk ide – ahogy az a KE meghatározásából is kiderül. Az erdőtörvény kategóriarendszere szerint ezek származékerdők, de természetvédelmi szempontból megtévesztő lenne ennek a fogalomnak a használata, mivel a származékerdők között vannak jó, sőt kiváló természetességű állományok is.
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Somogy Megyei Igazgatóság	Nem tett észrevételt.	-

MÁV Zrt.	Javasolja a vasúti vágány mentén egy famagasságnyi gyepes sáv kialakítását. Kéri fegyelembé venni, hogy a vasúti infrastruktúrát rendszeresen gyommentesíteni kell, az átjárókat rendszeres tisztítással balesetmentesen beláthatóvá kell tenni.	A fenntartási tervnek nem célja a vasúti közlekedés biztonságára vonatkozó javaslatok megfogalmazása. A tervben szereplő javaslatok ugyanakkor az esetleges ilyen irányú intézkedéseket nem gátolják.
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Kiegészítést javasol az 1.7.6 fejezetben, illetve kéri az alábbi szöveg szerepeltetését jelen fejezetben: „A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi és a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, továbbá a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet szerinti vízgazdálkodási fenntartási tevékenységeinek egymás mellett zavartalanul történő elvégezhetőségét biztosítani szükséges, az ehhez esetlegesen szükséges egyeztetéseket le kell folytatni.”	A tervet a javaslatnak megfelelően módosítottuk.

4. Natura 2000 fenntartási tervet jóváhagyó nyilatkozat

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUDD20051 Darányi borókás kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUDD20051 Darányi borókás Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan

természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2021. május „12.”